

ТУНДЖЕР ДЖЮДЖЕНОГЛУ

**ВЕРТОЛІТ
(HELİKOPTER)**

(КОМЕДІЯ НА ДВІ ДІЇ)

cucenoglutuncer@gmail.com
tcucenoglu@hotmail.com
www.tuncercucenoglu.com

**Лауреат премії Конкурсу драматургії Міжнародного інституту театру за
1993 рік**

Перекладач: Олександр Кучма
turperevod@rambler.ru

Присвячується професору доктору Хюльї НУТКУ

ДІЙОВІ ОСОБИ

МІНІСТР – Міністр у справах моря й мореплавства, 55-60 років. Елегантно вдягнений.

РАДНИК – 60 років. Бюрократ із розхитаними нервами.

НАЧАЛЬНИК – Начальник канцелярії. 45 років. Типовий чиновник.

ОХОРОНЕЦЬ – Співробітник служби охорони міністра. Приблизно 30 років. Ставний, мовчазний, тупуватий.

ОПЕРАТОР – Приблизно 35 років, працює у приватній телевізійній компанії. Всім потрібен, бо добре знає свою справу. Неголений, приємної зовнішності. Симпатичний «вискочка».

ЛЬОТЧИК – Глядачі бачать його лише протягом короткого часу на початку п'єси. Померлого льотчика за руки і ноги виносять із вертольота і кладуть так, щоб глядачі його не бачили, аби акторові не потрібно було стримувати дихання, вдаючи мертвого.

КОРЕСПОНДЕНТКА – Кореспондентка телевізійного каналу, молода гарна жінка 25 років, єдина жіноча роль у п'єсі.

ДЕКОРАЦІЇ:

Відносно рівний майданчик у горах...

На задньому плані височіють круті скелі...

Пошкоджений вертоліт, що здійснив вимушену посадку...

МІСЦЕ ДІЇ: Не наша країна, адже в нас немає Міністерства в справах моря й мореплавства.

ЧАС: Наш час.

ДІЯ ПЕРША

(Перш ніж відкриється завіса, чути звук вертолітного гвинта. Звук поступово наближається. Врешті-решт він стає нестерпно гучним... Чути, як вертоліт із гуркотом сідає. Зрозуміло, що посадка – аварійна. Запановує тиша... Відкривається завіса... Сонце майже сіло... В вертольоті паніка. ЛЬОТЧИК допомагає решті вибратися з вертольота... Першим залишає вертоліт МІНІСТР, за ним – РАДНИК, НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ, КОРЕСПОНДЕНТКА, ОХОРОНЕЦЬ та ОПЕРАТОР. Вони стрімголов спускаються по трапу з криками та зойками... ЛЬОТЧИК, залишившись в вертольоті, поточується й падає, але в паніці цього ніхто не помічає...)

МІНІСТР: Зараз як рвоне!

РАДНИК: Мерщій!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Голову затуліть, голову!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Господи!

ОПЕРАТОР: *(За спиною в нього камера. Не зводячи очей із кореспондентки.)* Тікайте! *(Всі розбігаються якнайдалі від вертольота.)* Лягай! *(Хтось присідає, хтось припадає головою до землі, хтось руками затуляє обличчя, ніби це чимось допоможе...)* Лягайте, вам кажуть! *(Направляє об'єktiv на вертоліт, починає знімати.)* Долілиць, вам сказано! *(Всі лягають долілиць. Він продовжує знімати.)* Голови прикрийте!

(Пауза. Всі залягли... Якщо й перемовляються, то пошепки.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Пане міністре! Голову...

ОХОРОНЕЦЬ: *(Сповнений бажання вислужитися.)* Я захищу пана міністра!

(ОХОРОНЕЦЬ навалюється на МІНІСТРА.)

МІНІСТР: Дихати... Дихати нічим...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Посунься трохи...

ОХОРОНЕЦЬ: *(Трохи посувається.)* Так краще, пане міністре?

МІНІСТР: Всі кишки з мене вичавив!

ОХОРОНЕЦЬ: Пробачте...

МІНІСТР: *(Мало не лупцює ОХОРОНЦЯ.)* Тебе застав Богу молитися, то ти й лоба поб'єш!

ОХОРОНЕЦЬ: *(Злазить з міністра.)* Так нормально? Пане міністре...

МІНІСТР: Мало не задихнувся!..

ОХОРОНЕЦЬ: Це ж для Вашої безпеки...

МІНІСТР: Фу-у-у! Знову цибулі наївся?

ОХОРОНЕЦЬ: Я їв лахмаджун, пане міністре.

МІНІСТР: А я тобі хіба не заборонив їсти лахмаджуні? Недоумок!

ОХОРОНЕЦЬ: Я ж не розраховував, що ми лежатимемо так близько одне до одного пане міністре.

МІНІСТР: Все! Годі патякати!

ОХОРОНЕЦЬ: Слухаюсь...

МІНІСТР: Та не дихай ти в обличчя! Посунься!

(ОХОРОНЕЦЬ відсувається від МІНІСТРА. ОПЕРАТОР встановлює камеру на землю.)

ОПЕРАТОР: *(До КОРЕСПОНДЕНТКИ)* Не бійся, все вже позаду.

КОРЕСПОНДЕНТКА: *(Тремтить.)* Я навіть не зрозуміла що сталося...

ОПЕРАТОР: Ти змерзла. Дати тобі куртку?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Це не від холоду. Це шок.

ОПЕРАТОР: *(Знімає з себе куртку.)* Зараз пройде.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Але ж...

ОПЕРАТОР: *(Надягаючи на неї куртку.)* Заберу. Трохи згодом.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Спасибі. *(Пауза... Очікування... Оператор продовжує знімати.)*

ОПЕРАТОР: Вже, мабуть, не рвоне.

РАДНИК: Може рвонути.

МІНІСТР: А ти звідки знаєш, що не рвоне?

ОПЕРАТОР: Так удару, власне, не було. Просто жорстка посадка, от і все.

МІНІСТР: Зачекаймо ще трохи.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ваша правда, пане міністре.

МІНІСТР: Щоб уже з гарантією...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Абсолютно правильно, пане міністре.

МІНІСТР: А ти що скажеш, пане раднику?

РАДНИК:

(Відчувається, що стосунки між МІНІСТРОМ та РАДНИКОМ натягнуті. РАДНИК спілкується з МІНІСТРОМ шанобливо, але прохолодно.)

РАДНИК: Варто зачекати, пане міністре...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: З Вашого дозволу, давайте ще трохи відсунемося назад.

МІНІСТР: Чого б це раптом?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Краще тут залишитися, пане міністре.

МІНІСТР: Ти спочатку щось ляпнеш, а тоді одразу відступаєшся.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ви спитали: «Чого б це раптом», ну, я й подумав, мовляв, пан Міністр не хочуть...

ОХОРОНЕЦЬ: Тут дуже добре, пане міністре! Де Ви захочете, там і будемо.

МІНІСТР: Замокніть уже!

(Пауза. НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ дістає з кишені піджака мобільний телефон, вводить пін-код. Всі, окрім МІНІСТРА, повертають голови до НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ водить телефоном туди-сюди. Очевидно, зв'язку немає. Він знаками показує іншим, що нічого не виходить. Тоді КОРЕСПОНДЕНТКА теж дістає свій телефон. Вмикає. Очевидно, її телефон теж поза зоною досяжності.)

ОПЕРАТОР: Знати б де ми...

МІНІСТР: На якомусь пагорбі...

КОРЕСПОНДЕНТКА: Це не пагорб, пане міністре. Це гора.

МІНІСТР: Яка різниця? На узвишші ми, на узвишші.

ОПЕРАТОР: Ну як це, яка різниця, пане міністре? Пагорб – це пагорб, а гора – це гора.

МІНІСТР: Що ви за люди такі уперті? На височині ми.

РАДНИК: Головне – чому ми тут.

(Пауза. ОПЕРАТОР відверто нудьгує.)

ОПЕРАТОР: Ну, і скільки ще будемо чекати?

КОРЕСПОНДЕНТКА: А що нам робити, якщо не чекати? У нас є якісь термінові справи?

МІНІСТР: Ти кудись поспішаєш, парубче?

ОПЕРАТОР: Побачення в мене. Незабаром.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ну то йди собі! Дивися, не запізнився! *(Нервовий сміх. Чекають далі.)*

ОПЕРАТОР: *(Підводячись зі свого місця.)* Годі! Набридло мені все це.

МІНІСТР: Зачекай ще трохи.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ваша правда, пане міністре.

ОПЕРАТОР: Якби мало вибухнути, то вже б вибухнуло.

МІНІСТР: А тобі наче прикро, що не вибухнуло.

РАДНИК: Все одно ж іти нікуди. Приляж собі, так воно безпечніше.

(ОПЕРАТОР починає з місця знімати тих, що лежать.)

МІНІСТР: Що це ти робиш, парубче?

ОПЕРАТОР: Давайте знімемо документальні кадри з місця події. Дамо заголовок: «В очікуванні вибуху...». Міністр у справах моря й мореплавства... Радник... Начальник канцелярії та охоронець міністра.

МІНІСТР: *(Хоча йому це й лестить.)* Виставиш нас на посміховисько...

ОПЕРАТОР: Я Вас прошу, пане міністре! Куди нам...

(Всі поволі піднімають голови. МІНІСТР, НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ та ОХОРОНЕЦЬ відверто позують.)

ОПЕРАТОР: Ну чого ти вищирився? Охоронцю! Я до тебе звертаюсь. Дуже смішно? Ні, ну ти дивись на нього!

МІНІСТР: Синку, зроби серйозне обличчя.

ОПЕРАТОР: *(Несподівано)* Ба-а-а-х!..

(Загальний переляк.)

ОПЕРАТОР: О! От тепер можна знімати... *(Продовжує знімати.)*

МІНІСТР: Що це за жарти?

РАДНИК: *(Після паузи)* Я б попросив!..

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ми ж злякалися!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Ну, ви й даєте!

ОПЕРАТОР: Я не навмисно. Рефлекс.

ОХОРОНЕЦЬ: *(Стиха)* От паскуда!

(ОПЕРАТОР вдав, що не почув, але образився на ОХОРОНЦЯ. Закінчивши зйомку, ставить камеру на землю. Витягає з кишені пачку цигарок.)

ОПЕРАТОР: Пане міністре?

МІНІСТР: Не курю.

ОПЕРАТОР: Пане раднику?

РАДНИК: Дякую. Я рік, як кинув.

ОПЕРАТОР: Хтось куритиме?

РАДНИК: Я сподіваюся, ти не збираєшся зараз тут чиркати сірниками?

ОПЕРАТОР: Ні, звичайно. У мене є запальничка.

РАДНИК: Та яка різниця! Воно ж може вибухнути!

ОПЕРАТОР: А хто б міг сказати, що ми будемо сидіти на цій горі, як цуцики на шворці?

Вибухне то вибухне. Така наша доля.

(ОПЕРАТОР під знервованими поглядами решти витягає з кишені запальничку й запалює цигарку.)

ОПЕРАТОР: Як бачимо на малюнку, вибуху не сталося. Можете підводитися. Якщо це вас не обтяжить. Нумо, встаємо.

(Всі потроху підводяться. Напруженість спала, але всі розгублені. Не підводячись на ноги, сідають там, де лежали.)

МІНІСТР: Легко відбулися.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Мабуть, подавали старцям біля мечеті. От і зарахувалося.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А могли враз на тому світі опинитися.

ОХОРОНЕЦЬ: Ще б трохи – і на цвинтар.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Дай Вам Бог сил усе це перенести, пане міністре!

МІНІСТР: Дякую.

ОХОРОНЕЦЬ: *(Підскочивши, шанобливо, як діти дорослим у релігійні свята, цілує руку МІНІСТРОВІ.)* Дай Бог сили...

МІНІСТР: Дякую, синку.

РАДНИК: Дай Бог сили.

МІНІСТР: *(Помічає прохолодну поведінку РАДНИКА.)* Дякую. *(До КОРЕСПОНДЕНТКИ)* І тобі дай Бог сил, красуне.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Дякую, пане міністре.

ОПЕРАТОР: Та дай Бог нам усім сили. Ми пережили серйозну катастрофу. Нас, власне, могло вже й не бути.

МІНІСТР: Це правда.

РАДНИК: І якщо ми все ще є, то це просто щасливий випадок.
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Одним словом, поталанило.
МІНІСТР: Я ще й досі не розумію, як так сталося.
РАДНИК: Та все було ясно.
МІНІСТР: Тобто, як це – ясно, а?
РАДНИК: Я немов відчував...
МІНІСТР: Ходив, канючив: «Не треба даремно летіти».
РАДНИК: Я казав, що не треба, бо завтра форум.
МІНІСТР: Нікуди форум не дінеться.
РАДНИК: Просто спеціалісти з-за кордону приїдуть. Планували ж заздалегідь, за декілька місяців. Неправильно виходить. Незручно...
МІНІСТР: Нема тут нічого незручного. Це ж землетрус! В одному з регіонів нашої держави стався землетрус. Ми мусимо бути там.
РАДНИК: А яке відношення має землетрус до нашого міністерства, пане міністре?
МІНІСТР: Про це ми потім поговоримо.
РАДНИК: Як скажете, пане міністре.
МІНІСТР: Налякала нас трошки ця аварія.
КОРЕСПОНДЕНТКА: Та не трошки, пане міністре. Добряче налякала.
МІНІСТР: *(Ніби цитуючи.)* І мужність, і страх – у людини в душі...
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Зумисно якомога голосніше, щоб бути почутим.)* Як гарно сказано!
МІНІСТР: Ми – люди, а отже, нам на роду написано боятися...
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Шкода, навіть нічим записати...
(ОХОРОНЕЦЬ витягає з кишені ручку, простягає НАЧАЛЬНИКУ КАНЦЕЛЯРІЇ.)
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Витягаючи з внутрішньої кишені маленький записничок)*
Чудово сказано, пане міністре! Можна, я запишу?
МІНІСТР: Що ти запишеш?
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ваші слова... Геніально сказано, пане міністре!
МІНІСТР: Як я там казав?.. Страх людський. Страх людський... Ну, що там таке? Чого ти не пишеш?
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Там не так було, пане міністре. «І мужність, і страх...» Яюсь так...
МІНІСТР: Як же я тобі зараз точно повторю? Хочеш записувати – носи з собою диктофон...
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Слухаюсь, пане міністре!
ОПЕРАТОР: *(В іділиво)* На диктофон плівки не настачиш. Краще носи з собою ручку та папір.
Почув гарний вислів – записав.
РАДНИК: Якби не холоднокрівність льотчика, то ми б уже давним-давно...
(На слові «льотчика» всі починають озиратися, шукаючи поглядом ЛЬОТЧИКА.)
МІНІСТР: Слушайте, а де ж льотчик?
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: От! Ніщо не прослизне повз увагу пана міністра!
ОПЕРАТОР: Я його востаннє бачив... Коли він допомагав нам виходити.
ОХОРОНЕЦЬ: Я теж...
РАДНИК: Так, так, я теж його тоді бачив. Він іще щось нам казав.
МІНІСТР: Ні, ні, його тут немає. *(До ОХОРОНЦЯ)* Ходімо зі мною до вертольота. *(МІНІСТР та ОХОРОНЕЦЬ разом прямують до вертольота. НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ негайно заступає їм путь.)*
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ні, пане міністре!
МІНІСТР: Що?!НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ми не можемо Вас туди відпустити! Ви не підете до вертольота! Ви потрібні цій країні!

МІНІСТР: Що за дурниці! До чого це зараз?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ні, ні! А як вибухне?

МІНІСТР: Не мели дурниць.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ми любимо Вас, пане міністре!

МІНІСТР: Відійди!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я піду! Якщо щось трапиться, то нехай вже краще зі мною!

(МІНІСТР мовчки відсуває з дороги НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ.)

МІНІСТР: Небезпека минула. Якщо хочеш зробити щось путне – прослідкуй, щоб цей вискочка все зняв. Ясно?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Так точно, пане міністре!

МІНІСТР: *(Вголос, так, щоб усі почули)* Коли судилося померти – ми помремо, якщо буде треба. Відійди! Я не можу полишити там людину напризволяще!

(МІНІСТР прямує до вертольота.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(ОПЕРАТОРОВІ)* Ви б зняли...

МІНІСТР: *(Просторікує)* Є таке поняття, як «відповідальність».

ОПЕРАТОР: *(Зрозумів, що МІНІСТР грає на публіку.)* Пане міністре...

МІНІСТР: *(Зупинившись, обертається.)* Так...

ОПЕРАТОР: А якщо вибухне?

МІНІСТР: *(Не розуміючи, що той кепкує)* Ну, значить так на роду написано...

(МІНІСТР з ОХОРОНЦЕМ прямують до вертольота.)

ОПЕРАТОР: Ба-х-х-х!

(МІНІСТР і ОХОРОНЕЦЬ здригаються.)

ОХОРОНЕЦЬ: Паскуда!

(МІНІСТР жестом заспокоює ОХОРОНЦЯ.)

ОПЕРАТОР: Жарт...

(ОПЕРАТОР починає знімати. МІНІСТР із ОХОРОНЦЕМ піднімаються на вертоліт...)

КОРЕСПОНДЕНТКА відчуває біль у спині.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Знаючи, що це буде до впадоби РАДНИКОВІ.)* Скільки ж іще терпіти? Доки він буде з нас кров ссати?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Якщо так, чого ж ви за нього тримаєтесь?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А що поробиш? До пенсії ж якось треба дожити...

ОПЕРАТОР: Чесно кажучи, я вперше бачу, щоб отак вправно, без мила... Що ти на це скажеш, а, пане начальнику?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А що тут казати? Хочеться спокійного життя. Це вже в мене другий міністр. Я вже знаю, що почім.

(МІНІСТР, а слідом і ОХОРОНЕЦЬ, спускаються з вертольота.)

МІНІСТР: *(Засмучено)* Мушу сповістити вам дуже погану новину. Льотчика більше немає.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Ніби не розуміючи)* То пошукаймо його, пане міністре.

МІНІСТР: Він помер!

РАДНИК: Я так і знав!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Прости йому, Боже, гріхи його...

ОПЕРАТОР: Туди тебе перетуди!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Помер?

РАДНИК: Я бачив, що йому було зле.

ОПЕРАТОР: Я думав, ми сіли через технічні неполадки...

РАДНИК: Ні, молодий чоловіче. Льотчикові під час польоту стало зле. З останніх сил він посадив вертоліт, а потім, зваживши на те, що може статися вибух, ще й допоміг нам вилізти з нього. І помер.

ОПЕРАТОР: Звучить логічно.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Лихо яке!

МІНІСТР: Слава Богу, посадив м'яко.

РАДНИК: Але в результаті ми сидимо бозна-де посеред гір. Та воно, власне, з самого початку було зрозуміло, що так станеться.

МІНІСТР: З чого ж це було зрозуміло?

РАДНИК: Потрібно було дочекатися другого льотчика.

МІНІСТР: Тоді б ми запізналися.

РАДНИК: А так ми взагалі нікуди не потрапимо.

МІНІСТР: Ну, хто ж знав, що таке станеться...

РАДНИК: А я Вам казав про запасного льотчика, пане міністре.

МІНІСТР: *(Роздратований, але намагається цього не показувати.)* Ну не провидця я, бачиш...

РАДНИК: Так би вже давно були б на місці землетрусу. А так ще й життям ризикуємо.

МІНІСТР: Таж на нас жодної подряпини немає, пане раднику!

РАДНИК: Один труп уже є. А як нас подряпає далі – того ніхто не знає. Сидимо бозна-де. Льотчик помер. Ось-ось ніч настане.

МІНІСТР: *(Роздратовано)* А тебе це прямо тішить!

РАДНИК: Я тільки хочу сказати, що це все неправильно.

МІНІСТР: Про це ми потім поговоримо.

(Пауза.)

ОПЕРАТОР: Власне, ми мусимо подивитися в очі реальності й обговорити реальний стан справ... Де ми знаходимось? Прошу, панове. *(ОПЕРАТОР починає ходити й оглядати місцевість. МІНІСТР, НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ та ОХОРОНЕЦЬ теж оглядають місцевість, ходячи групою, такою собі офіційною делегацією. РАДНИК та КОРЕСПОНДЕНКА сидять.)*

КОРЕСПОНДЕНТКА: В мене ніяк не вкладається в голову, що льотчик помер.

РАДНИК: Був у мене один товариш. Розлучився з дружиною, років десять уже, як не більше... У нього син-підліток, з матір'ю залишився. Товариш його тільки на літніх канікулах і забирав. На море їздили... Три роки тому поїхали ми в відпустку разом. Сидимо якимось, граємо в шахи. Раптом чуємо: син мого товариша — потопає. На допомогу кличе. Ось-ось захлинеться хлопець... Товариш мій, хоч і в літах уже, щодуху поплив до сина. Вхопив його за волосся і просто неймовірним якимось зусиллям витяг на берег. Хлопця врятував, а сам як ліг — так більше й не піднявся. Чомусь льотчикова смерть мені його нагадала...

(КОРЕСПОНДЕНТКА моститься прилягти на спину. Видно, що їй боляче. З'являється МІНІСТР, поруч із ним ОПЕРАТОР, за ними — решта. Ідуть так, ніби інспектують якийсь об'єкт.)

МІНІСТР: Високо.

ОПЕРАТОР: Гірше того: ще й скелі прямовисні. Щоб звідси спуститися, треба бути альпіністом. До того ж одного вміння мало — тут ще й спорядження потрібне. Троси, гаки, молотки, всяка-всячина... Схоже, ми тут надовго застрягли...

МІНІСТР: Ні, ні. Нас скоро знайдуть.

ОПЕРАТОР: Щоб нас знайшли, треба вийти на зв'язок. Система працює? Точніше, є серед нас хтось, хто може налагодити зв'язок?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Показуючи мобільний телефон)* Якби повідомити, то знайшли б, але тут мережі немає.

КОРЕСПОНДЕНТКА: І в мене телефон не бере.

ОПЕРАТОР: *(До ОХОРОНЦЯ)* А в тебе?

ОХОРОНЕЦЬ: *(Витягає рацію.)* Не ловить.

ОПЕРАТОР: Ану, перевір радіостанцію на вертольоті.

МІНІСТР: Ну, ворухись, ворухись...

(ОХОРОНЕЦЬ біжить до вертольота. Решта беззвучно очікують.)

ОХОРОНЕЦЬ: *(Повертаючись)* Не ловить, пане Міністре.

ОПЕРАТОР: Авжеж. Якщо ця не ловить, то й та не ловитиме, це ясно. В такому разі вийти на зв'язок ми не зможемо.

МІНІСТР: Коли зрозуміють, що ми зникли, то вся країна на ноги підніметься.

ОПЕРАТОР: Але ж ніхто не знає, де ми. Звичайно, нас будуть шукати й таки знайдуть. Але це може статися завтра, а може й через тиждень. Ви усвідомлюєте це, пані та панове? Тобто, ми тут. І невідомо, скільки днів ми тут пробуємо. Гаразд, вертоліт пілотувати хтось уміє? Пане раднику?

РАДНИК: Якби я вмів, ми б тут зараз не сиділи.

ОПЕРАТОР: Я навіть машину не вмію водити.

КОРЕСПОНДЕНТКА: *(Жартома)* Був би це літак – була б інша справа.

ОХОРОНЕЦЬ: Я не вмію.

ОПЕРАТОР: А якби хтось і вмів, то байдуже. Погляньте-но у нього ця байда відпала, що згори крутиться.

МІНІСТР: Все це й так зрозуміло. Нема чого тут малювати песимістичну картину.

ОПЕРАТОР: Я не песимістичну, я реалістичну картину малюю. пане міністре. Вертольотом улетіти ми не зможемо. Ніяких сигналів від нас немає, ото ж встановити, де ми, вони там теж не зможуть. Хіба не так?

РАДНИК: Я боюсь, що вони врешті-решт живим тут нікого не знайдуть.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Не доведи Господи!

РАДНИК: Якщо ми тут тиждень просидимо, то так воно й буде.

МІНІСТР: *(На підвищених тонах)* Що ти верзеш оце?

РАДНИК: Я висловлюю свої побоювання. Побоювання...

МІНІСТР: Замовч уже! Ти кілька днів уже все кажеш мені навсупереки! Знаєш, що це мене бісить, і все одно, все одно!

ОПЕРАТОР: *(Примирливо)* Всі на нервах, пане міністре...

МІНІСТР: Ні, ні. Тут у нас своє... Ти мені це припини!

РАДНИК: Ви не маєте права вчитувати мені, мов якомусь хлопчиськові!..

МІНІСТР: Припини, тобі сказано! Замовч!

(Пауза.)

ОПЕРАТОР: Тепер давайте без нервів, пане міністре. Скоро стемніє. Поки ще світло, давайте про дещо подбаємо. Дивіться, тут сліди вогнища. Значить, тут були альпіністи... Давайте хмизу якогось назбираємо. І погірємося, і якщо буде пролітати якийсь літак або вертоліт – помітить. Згода, пане міністре?

МІНІСТР: *(ОХОРОНЦЕВІ)* Піди, назбирай хмизу.

(ОХОРОНЕЦЬ стрімголов кидається виконувати.)

ОХОРОНЕЦЬ: Ні, ні. Всі гуртом. Так воно й швидше, і справедливіше.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Оце правильно.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Пане міністре, Ви не турбуйтеся. Ми все зробимо.

ОПЕРАТОР: Нумо, не гаймо часу. Збираймо все, що горить, і тягнімо сюди. Але далеко не розходимось. Будьмо якомога уважніші.

(Окрім МІНІСТРА всі розходяться. МІНІСТР теж, трохи постоявши, знехотя долучається до решти.)

ЗАТЕМНЕННЯ

(Коли знову вмикається світло, посеред сцени вже розкладено багаття. Всі, окрім МІНІСТРА, носять оберемками хмиз і складають неподалік від вогнища.)

ОПЕРАТОР: Ну все, на зиму днів запасли.

МІНІСТР: До того ж надурняк.

ОПЕРАТОР: Я думаю, до ранку вистачить.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А не вистачить, то ще назбираємо.
КОРЕСПОНДЕНТКА: Дуже спина болить. Аж пече. Так, ніби відкрита рана.
(ОПЕРАТОР спершу оглядає ззовні.)
ОПЕРАТОР: Сорочка ззаду подерта. Ану ж, що там? (Засовує руку в дірку на сорочці, морицється, витягає руку.) Та-а-ак, на спині щось є. Поглянь-но, кров. Мабуть, об щось забилася. (Підходять решта.)
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Потерпи, потерпи...
РАДНИК: Таки без крові не обійшлося...
ОПЕРАТОР: Як же ти досі не помітила?
КОРЕСПОНДЕНТКА: Не знаю...
ОХОРОНЕЦЬ: Потерпи, сестричко.
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Тримайся.
РАДНИК: Все минеться.
КОРЕСПОНДЕНТКА: Дякую.
ОПЕРАТОР: Я в вертольоті бачив аптечку.
МІНІСТР: (До ОХОРОНЦЯ) Збігай, принеси.
(ОХОРОНЕЦЬ біжить геть.)
ОПЕРАТОР: (КОРЕСПОНДЕНТЦІ) Власне, і нам би добре піти в вертоліт. Там я тебе спокійно огляну. Зробимо все, як треба.
КОРЕСПОНДЕНТКА: Там льотчик. Я не можу.
ОПЕРАТОР: Гарзд, гарзд. (Бере аптечку, яку приніс ОХОРОНЕЦЬ.) Ану, повертайся спиною до сонця. Дасть Бог, рана неглибока. (Піднімає КОРЕСПОНДЕНТЦІ на спині сорочку, морицється.) Нічого страшного, кицю.
КОРЕСПОНДЕНТКА: Я тепер згадала. Я об щось вдарилась, коли нас гепнуло об землю. Ой-ой-ой! Боляче.
ОПЕРАТОР: Господи, де ж той перекис?
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: (Знаходить, простягає.) Вату?
(ОПЕРАТОР бере у НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ вату, поливає її перекисом, протирає рану.)
КОРЕСПОНДЕНТКА: Ой-ой-ой! (Намагається стриматися, але марно.) Дуже боляче...
ОПЕРАТОР: Терпи.
(КОРЕСПОНДЕНТКА стогне.)
ОПЕРАТОР: От і все. Ну, ще трошки наберися духу... Зараз іще йодом... Тут тобі треба буде трохи це... Потерпіти...
(Бере у НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ пляшечку, змочує вату йодом, змазує рану.)
КОРЕСПОНДЕНТКА корчиться від болю. Може навіть трохи покричати. ОПЕРАТОР, не зважаючи на її крики, закінчує процедуру. Забинтовує рану, а можливо, наліплює пластир.)
ОПЕРАТОР: Постривай, допоможу тобі вдягнутися.
(КОРЕСПОНДЕНТКА за допомогою ОПЕРАТОРА вдягається.)
ОПЕРАТОР: Одужуй, подруго!
КОРЕСПОНДЕНТКА: Дякую!
МІНІСТР: Одужуй.
РАДНИК: Одужуй.
НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Одужуй.
ОХОРОНЕЦЬ: Одужуй, сестричко.
КОРЕСПОНДЕНТКА: Дякую. Дякую вам усім.
(ОПЕРАТОР витягає з аптечки ліки, намагається розібрати їхні назви.)
ОПЕРАТОР: О, знайшов знеболювальне. Ще б водички...
МІНІСТР: (ОХОРОНЦЕВІ) Біжи принеси з вертольота води. І мені захопи.
(ОХОРОНЕЦЬ біжить до вертольота.)
ОПЕРАТОР: Зараз усе пройде. Потерпи трохи.

(ОХОРОНЕЦЬ повертається з двома пляшками/пакетами води. Крім цього він приносить два келишки. Спочатку простягає келишка МІНІСТРОВІ, потім – ОПЕРАТОРОВІ. ОПЕРАТОРА зачепило, що не йому першому дали келишка, він гнівно зиркнув на ОХОРОНЦЯ.)

ОПЕРАТОР: *(Наливаючи води в келишок)* Скільки там іще води залишилось?

ОХОРОНЕЦЬ: Я не рахував.

ОПЕРАТОР: Так піди порахуй! *(Дає КОРЕСПОНДЕНТЦІ ліки.)* Ну, чого став?

МІНІСТР: *(Йому не подобається, що розпоряджаються його підлеглим.)* Чого це тобі раптом заманулося?

ОПЕРАТОР: Ми про це нещодавно говорили. Ми тут можемо надовго застрягнути, пане міністре. Треба воду і продукти, якщо вони у нас є, розділити на всіх порівну.

(МІНІСТР робить знак рукою. ОХОРОНЕЦЬ іде.)

ОПЕРАТОР: Я не хотів про це згадувати, але, очевидно, згадати варто... Можливо, ви пам'ятаєте, не так давно була схожа на нашу катастрофа літака... Ті, хто вижив, так і не змогли спуститися зі скелі, і з голоду поїли одне одного... Не в тому плані, що пересварилися, а натурально взяли й поїли. Я так пригадую, що першими з'їли двох генералів, трьох депутатів і ще двох бізнесменів... Причому ті ще й були озброєні. Але голодного зброєю не налякаєш, ви ж знаєте. Ще не винайшли зброї, страшнішої за голодну людину.

(В повітрі повисає напруга. В якусь мить відчувається, що всі сприйняли це всерйоз.)

МІНІСТР: Наскільки я пам'ятаю, тоді в горах лежав сніг. А зараз – зовсім інша справа!

(Посміхаючись) А до того ж я не думаю, що моє старе м'ясо таке вже смачне.

ОПЕРАТОР: *(Сміючись)* Ну, поки не спробуємо, судити важко, пане міністре... Та й хіба базарна курка завжди смачна? Але ж їмо. Гадаю, Вас із охоронцем нам вистачить на місяць.

МІНІСТР: *(Недобре посміхаючись)* Мої підлегли звикли жертвувати собою заради мене.

Правильно я кажу?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Стривожено)* Ми за Вас життя готові віддати, пане міністре.

МІНІСТР: *(Побачивши, що РАДНИК відмовчується.)* А хто не схоче жертвувати, того я сам з'їм.

ОПЕРАТОР: Це жарт, жарт.

РАДНИК: В кожному жарті є доля правди.

ОХОРОНЕЦЬ: *(Повертається.)* Там десять пакетів...

ОПЕРАТОР: Так, а з цими?

ОХОРОНЕЦЬ: Всього дванадцять.

ОПЕРАТОР: Добре, а скільки нас?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Семеро.

ОПЕРАТОР: *(Рахує.)* Шестеро.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: В вертольоті було семеро.

ОПЕРАТОР: Ти про льотчика забув. Отже на кожного припадає по два пакети. Давайте їх зараз розберемо. Хто хоче – може одразу випити, хто хоче – може подбати про завтра і не пити. Це справа особиста.

МІНІСТР: Добродію, не варто вдаватися в такі деталі. Все одно нас знайдуть.

ОПЕРАТОР: А якщо не знайдуть? Зараз кінець серпня. Снігу це немає. Краще подбати наперед, як то кажуть, прив'язати віслюка до надійного кілка.

(РАДНИК помічає, що КОРЕСПОНДЕНТКА задрімала.)

РАДНИК: *(ОПЕРАТОРОВІ)* Вона спить.

ОПЕРАТОР: Звісно, спить. Вчора ніч не спала, та я ще їй снодійне дав. Хоч би правець який-небудь не підхопила...

МІНІСТР: Та ні.

ОПЕРАТОР: Але рана в неї глибока. Де вона забилася? Треба піти глянути.

(ОПЕРАТОР іде до вертольота. МІНІСТР робить знак, ОХОРОНЕЦЬ іде за ним.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ підкладає хмизу в вогонь. РАДНИК надутий, вочевидь ображений. Раптом запалюються фари вертольота. Стає світло, мов удень. Повертаються ОПЕРАТОР та ОХОРОНЕЦЬ.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: От молодці вони, додумалися, правда ж. пане міністре?

МІНІСТР: Молодці.

ОПЕРАТОР: Ми почали там нишпорити, а воно взяло й увімкнулося. От тільки та штука, об яку забилася наша кореспондентка, трохи іржава. Ну, дасть Бог, все обійдеться.

РАДНИК: Холодно їй тут буде.

МІНІСТР: Хай лягає в вертольоті.

ОПЕРАТОР: Там льотчик. Але його можна винести. Йому байдуже, він точно не замерзне. (ОПЕРАТОР і ОХОРОНЕЦЬ знову заходять до вертольота.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Вас знайдуть, пане Міністре. Ви ж не якась проста людина. Зараз там уже таке робиться! Всю країну на ноги підняли!

МІНІСТР: Ну що ти ото верзеш! Та вони там, може, ще не в курсі, що вертоліт упав.

(Пауза. ОПЕРАТОР із ОХОРОНЦЕМ, тримаючи ЛЬОТЧИКА за руки й ноги, виносять його з вертольота.)

МІНІСТР: Пішов би, допоміг.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Слухаюся, пане Міністре! (Кидається до вертольота, але одразу ж повертається.) У мене пахова грижа, пане Міністре.

(ЛЬОТЧИКА заносять за вертоліт і кладуть так, що глядачам його не видно. І правильно роблять! Інакше б актор, який грає ЛЬОТЧИКА, мусив би до кінця вистави вдавати, що не дихає! ОПЕРАТОР і ОХОРОНЕЦЬ, поклавши ЛЬОТЧИКА, повертаються до решти.)

ОПЕРАТОР: (Будить КОРЕСПОНДЕНТКУ.) Ну, ну, прокидайся. Замерзнеш...

КОРЕСПОНДЕНТКА: (Наледве прокидається. Спросоння) Що таке?

ОПЕРАТОР: Продовжуємо наші посиденьки. (Ніби анонсує виставу чи фільм.) “Пікнік у горах”, “Пікнік з перебитим крилом”. Ні, не те. “Пікнік із розбитим гвинтом”.

МІНІСТР: Людина змерзла. Поклади її спати, а тоді будеш просторікувати.

ОПЕРАТОР: Ходімо, ляжеш у вертольоті.

РАДНИК: Болить?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Ну так, поболює трохи. А коли рухаєшся, то сильніше...

(ОПЕРАТОР бере КОРЕСПОНДЕНТКУ під руку, веде.)

РАДНИК: Вмощуйся собі там зручненько та поспи.

МІНІСТР: Відпочивай, доню, одужуй.

КОРЕСПОНДЕНТКА: (В дверях вертольота.) Ні, ні! Я там не ляжу!

ОПЕРАТОР: Льотчика ми винесли. Он, бачиш, ноги стирчать. Бідолаха... (Заходять у вертоліт.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А він так ненакритий і лежить, пане міністре.

МІНІСТР: Хто “він”? Припини говорити загадками!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Льотчик.

МІНІСТР: Не переживай, йому не холодно.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А раптом звірі...

МІНІСТР: Що ти верзеш? З’їдять льотчика. Ти це хотів сказати?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ну, приблизно...

МІНІСТР: (ОХОРОНЦЕВІ) А ти що на це скажеш?

ОХОРОНЕЦЬ: Ось тут газета є, пане міністре. Накажете накрити?

МІНІСТР: Тю! Ми що, на трасі? Він що, в аварії загинув, що ти його газетою накриватимеш? (Сам собі відповідає.) А взагалі-то, в аварії. (Знаходить контраргумент.) Ти бачиш вітер який? Тільки полетить твоя газета... Господи, з ким працювати доводиться! Мені самому вже голову заморочили...

(Приходить ОПЕРАТОР із пляшкою віски й тацею; на таці горішки, одноразові келишки й

тарілки.)

ОПЕРАТОР: Ви тільки погляньте, що я для вас знайшов! Вік пам'ятайте мою доброту! У нас навіть віски тепер є. Вип'ємо спиртяги – то хоч зігріємось. (ОХОРОНЕЦЕВИ) Допоможи-но. Тримай горішки, висип на тарілку. (ОХОРОНЕЦЬ висипає горішки.) Ну то що, по маленькій? (Наливає віски в келишки, передає їх МІНІСТРОВІ, РАДНИКОВІ, НАЧАЛЬНИКОВІ КАНЦЕЛЯРІЇ. Простягає келишок охоронцеві.) На, тримай! Ну?

ОХОРОНЕЦЬ: (Пошепки) При панові міністрі...

ОПЕРАТОР: Облиш ти пана міністра!

ОХОРОНЕЦЬ: Незручно! Не можу я...

ОПЕРАТОР: Якщо тобі незручно, то й йому незручно. Бери, тобі кажуть!

ОХОРОНЕЦЬ: Не можу.

ОПЕРАТОР: Пане міністре, а можна він теж чарочку хильне? А то зовсім закоцюбне.

МІНІСТР: Пий, синку, пий.

ОПЕРАТОР: А до вітру піти вони теж у Вас дозволу питають?

МІНІСТР: О, до речі, ти мені нагадав. Я вже з годину терплю. (ОХОРОНЕЦЕВИ) Ходімо. (МІНІСТР з ОХОРОНЦЕМ ідуть. ОХОРОНЕЦЬ витягнув із кишені ліхтарика, вмикає.)

МІНІСТР: О, а це де ти взяв?

ОХОРОНЕЦЬ: В вертольоті знайшов, пане міністре.

(Виходять.)

ОПЕРАТОР: Ну, ваше здоров'я...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: (Знову сідаючи на своє місце.) Давайте зачекаємо. А то буде нам потім лихо, що без нього випили.

ОПЕРАТОР: Так, вашій роботі не позаздриш. А знаєте, мені оце так і кортить взяти камеру й піти за ними. І зняти, як він стає до вітру. А потім продати це на якийсь опозиційний приватний канал. І нехай вони пустять сюжет під заголовком “Міністр забруднює довкілля”.

РАДНИК: Якщо з цією дівчинкою щось станеться, я йому нізащо не пробачу.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А що ми можемо зробити, пане раднику?

РАДНИК: О-о-о, ми багато чого можемо! Мене вже державна служба не тримає. Вище радника я все-одно не піднімуся. Я вже фактично пенсіонер. Дам інтерв'ю журналістам, і все. Яке він має право мене принижувати? Я не дозволю! Ви знаєте, скількох я міністрів бачив на своєму віку? Яке нашому міністерству діло до землетрусу десь казна-де? До того ж завтра зустріч з іноземними спеціалістами. Знаєте за скільки місяців її планували?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: (Занепокоєно) Іде... Пане раднику, він іде. Знов зараз буде присікуватися...

(З'являється МІНІСТР, за ним іде ОХОРОНЕЦЬ. НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ схоплюється на ноги. РАДНИК вже підвівся задалегідь, щоб не вставати при появі МІНІСТРА.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ну як, пане міністре, все гаразд?

МІНІСТР: Що гаразд?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ну, це... Зробили?.. Ну, свою справу?

МІНІСТР: Слухай, ти оце плещеш язиком, просто аби не мовчати. Перестань молоти дурниці! Верзеш казна-що, аби було...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Все, все, мовчу, пане міністре!

МІНІСТР: Ти з однієї крайності – в іншу. Буде щось по ділу – говори.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Слухаюсь, пане міністре.

ОПЕРАТОР: Ну, за ваше здоров'я!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: За Ваше здоров'я, пане міністре!

МІНІСТР: За здоров'я всіх присутніх!

РАДНИК: (Мимохіть) За ваше здоров'я.

(ОХОРОНЕЦЬ старається випити свою чарку непомітно, незважаючи на те, що МІНІСТР дозволив. Решта теж випивають. Закусують горішками.)

МІНІСТР: О-о-о! Добре пішло...

ОПЕРАТОР: Власне, сюди б зараз не віски, а ракію. І пару добре почищених морських окуньків! *(По-рибальському показує на руці, яких розмірів повинні бути окуні.)* О-о-о, і багаття як раз розгорілося. Зараз би підсмажив і подав. Наїлися б досхочу!

РАДНИК: Ну, це вже як наступного разу впадемо...

ОПЕРАТОР: Наступного разу ми отак, без підготовки падати не будемо, правда ж, пане Міністре?

МІНІСТР: Скоріш за все нас уже почали шукати.

ОПЕРАТОР: Сподіваюся, у Вас хороші стосунки з міністром внутрішніх справ, пане Міністре?

МІНІСТР: Це ти до чого?

ОПЕРАТОР: Ну, якщо у нього на Вас є зуб, він не дуже квапитиметься Вас шукати. І ми з Вами за компанію тут кукуватимемо.

(МІНІСТР не в захваті від цього жарту, але все-одно посміхається.)

ОПЕРАТОР: Зараз гляну, як там наша пацієнтка й повернуся.

(ОПЕРАТОР бере аптечку й заходить у вертоліт.)

МІНІСТР: Ох і слизький тип!

ОХОРОНЕЦЬ: Рідкісна паскуда, пане Міністре! Коли він отоді бабахнув, я йому мало не врізав.

МІНІСТР: Слухай, оце й усе, на що в тебе мізків вистачає? Синку, коли ж ти вже порозумнішаєш? Ну подивись на мене: ти хоч раз бачив, щоб я психував? Цей вискочка – відомий оператор на телебаченні. Корисна людина!

ОХОРОНЕЦЬ: Але ж він козел, пане Міністре!

МІНІСТР: Ні-і-і! Навпаки, він – симпатяга. А що слизький – так ти заплющ на це очі. Він же корисна людина! Ну відлупцюєш ти його, вилупка, і що? Хто тебе потім зніматиме? *(До НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ)* Слухай, а ми ж гаву впіймали! Знаєш, що мені спало на думку? Слухай сюди. Нам треба зняти документальні кадри, ніби вертоліт щойно приземлився. Розумієш? Розумієш, чи ні?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Розумію, пане Міністре... А як?

МІНІСТР: Ти ж бачив, цей вискочка зняв, як ми тікали з вертольота, як залягали... А тепер ми зробимо нову мізансцену й дамо інтерв'ю. Зрозуміло?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Тепер зрозуміло, пане Міністре.

МІНІСТР: Постривай, он він суне сюди. Давай так: я ніби-то абсолютно не в курсі.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ясно.

МІНІСТР: *(Ніби продовжуючи розмову на зовсім іншій темі.)* Нічого страшного. Ті спеціалісти тут іще тиждень сидітимуть. Зустрінемось у зручний для нас день.

ОПЕРАТОР: *(До РАДНИКА)* Ага, вже звідси вибралися... Залишилося тільки день зручний вибрати...

МІНІСТР: Ну, як там наша хвора?

ОПЕРАТОР: Стогне. В неї температура.

МІНІСТР: Це пройде.

ОПЕРАТОР: Та я вже переживаю. Хоч би нічого не сталося, не доведи Боже... В неї і так чорна смуга...

МІНІСТР: Що за чорна смуга?

ОПЕРАТОР: Вона розійшлася зі своїм хлопцем. Тиждень тому. Ось її й відправили в відрядження відволіктись, розвіятись... І мене до неї приставили.

МІНІСТР: Щось я не доберу... Підняти настрій у районі, що постраждав від землетрусу? Якесь дивна логіка...

ОПЕРАТОР: *(Відверто кепкує.)* Ні, це дуже допомагає. Місяць тому в мене були проблеми, то редактор служби новин послав мене піднімати настрій на Близький Схід, на війну. Тиждень

я пролазив під бомбами, і повернувся в чудовому гуморі. А якже – повернувся цілим, і, що найголовніше, - живим.

(МІНІСТР сміється, за ним починають сміятися РАДНИК і НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ. Тільки ОХОРОНЕЦЬ не сміється. Вреши-реши і він вдає, що зрозумів, і починає сміятися якимось ненормальним сміхом.)

МНІСТР: От за це можна й випити. Ну, ваше здоров'я...

ВСІ ГУРТОМ: Ваше здоров'я! Ваше здоров'я, пане міністре! За ваше здоров'я!

ОПЕРАТОР: Ваш келишок, пане міністре! *(МІНІСТР простягає келишка, ОПЕРАТОР наливає віскі.)* Як настрої, доброді?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Чудовий.

ОПЕРАТОР: Щось у нас пан радник такий мовчазний? Я ж просто хотів настрої підняти. Не хочете – можемо не пити.

РАДНИК: У мене в дочки церемонія завтра.

ОПЕРАТОР: Яка?

РАДНИК: Вона у мене стала лауреатом міжнародного конкурсу живопису. Друге місце. Оце ж завтра церемонія вручення...

ОПЕРАТОР: А чим Ваша дочка займається?

РАДНИК: Вчиться. Англійська філологія, останній курс. А ще займається живописом.

(Видно, що він пишається дочкою.) І має хист.

(В цей час МІНІСТР, потайки від решти знаками нагадуючи НАЧАЛЬНИКОВІ КАНЦЕЛЯРІЇ, щоб той поговорив з оператором про зйомку, зводиться на ноги.)

МІНІСТР: *(До ОХОРОНЦЯ)* Ходімо, прогуляємось...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Мені піти з Вами, пане міністре?

МІНІСТР: *(Немовби кажучи своїм виглядом: "Ну й ідіот!")* Ні, не треба.

(МІНІСТР із ОХОРОНЦЕМ уходять.)

ОПЕРАТОР: Прогуляйтеся, пане міністре, прогуляйтеся. Повернетесь у кращому гуморі. Переживає, хоч і не дає взнаки.

РАДНИК: Не привітав навіть!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ви що, його не знаєте, пане раднику? Зараз він на Вас ображається. Повернемося – йому попустить.

РАДНИК: Не думаю.

ОПЕРАТОР: А ще діти у Вас є, пане Раднику?

РАДНИК: Син. В Америці, в магістеріумі вчиться. Економіст.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Стиха)* Он воно що, комуніст!

ОПЕРАТОР: Тобто, з дітьми Вам пощастило.

РАДНИК: Почастило. Але ледь кінці з кінцями зводимо. Вчити дитину за кордоном, тим більше в Америці... І це ж він там стипендію отримує, ми тільки кишенькові гроші йому висилаємо, а все одно важко.

ОПЕРАТОР: *(Доливаючи РАДНИКОВІ віскі.)* Скільки йому ще вчитися?

РАДНИК: Наступного року закінчує.

ОПЕРАТОР: Ну, так це вже майже нічого... А у Вас, пане начальнику канцелярії? Є діти?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Та теж двоє. Дочка і син. Хороші дітки, чемні. Але вони в мене ще в школу ходять. Дочка цього року закінчує, а син – наступного.

РАДНИК: От тоді голова й заболить...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А куди ж дінешся...

РАДНИК: Ну а у Вас як сімейні справи, молодий чоловіче?

ОПЕРАТОР: Холостяк. Точніше сказати, ось уже два місяці, як холостякую. Була в мене дівчина, але не зійшлися характерами. Розбіглися.

РАДНИК: Якщо це не дуже особисте, чому ви розійшлися?

ОПЕРАТОР: *(На його чоло ніби набігає хмарка, але він миттю опановує себе.)* Я за знаком

Зодіаку Овен. І вона Овен. Вона спробувала мною керувати. Найшла коса на камінь...

РАДНИК: *(Засміявшись)* Треба було шукати підходящий знак...

ОПЕРАТОР: Я найліпше уживаюся з Левами.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Але лев врешті-решт овна з'їсть. Я теж на цьому трохи розуміюсь...

ОПЕРАТОР: А я вибираю маленьких Левів, таких собі левеняток... Щоб міг під себе підім'яти. *(Всі сміються.)* Я й з Близнюками уживаюся. А з Дівами – то взагалі... О, ще Водоліїв забув. Я, власне, можу порозумітися з ким завгодно, окрім Овнів. Точніше сказати, мені подобаються всі жінки. У кожної свій відтінок шкіри, свій запах. *(Зітхає.)* І треба ж було застрягнути в цих горах...

(МІНІСТР здалеку робить НАЧАЛЬНИКОВІ КАНЦЕЛЯРІЇ знаки: мовляв, ти ще не сказав? НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ в відповідь робить знаки, мовляв, зараз скажу. МІНІСТР знаками підганяє його.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Послухай... Аго-о-в!

РАДНИК: *(Коли мова зайшла про жінок, він пожвавішав.)* І хто знає, про яку красуню він зараз мріє...

ОПЕРАТОР: Охо-хох! Так, я слухаю, пане начальнику.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Вибач. Я цей... хотів сказати...

ОПЕРАТОР: Та кажіть уже, не соромтеся.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ну, ти ж після нашої аварійної посадки дещо зняв, задокументував, так би мовити... А чому далі не знімаєш?

ОПЕРАТОР: Якби моя колега була в змозі вести репортаж, я б вам тут зняв шедевр.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Інтерв'ю міг би ти брати. Можна ж потім накласти голос кореспондентки?

ОПЕРАТОР: Це міністрова ідея, еге ж? А сам він навмисно пішов деінде, щоб ти міг позондувати ґрунт. Ну, ну, не переймайся. Мені це теж на руку. Давай, клич свого міністра. *(Поки ОПЕРАТОР готується, НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ прямує до МІНІСТРА, який нудьгує в очікуванні біля вертольота.)*

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Стиха)* Все в порядку, пане міністре! Я домовився.

МІНІСТР: *(Теж стиха)* Молодець! Нарешті ти почав мишей ловити...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Голосно)* Пане міністре! Підійдіть будь-ласка, зараз буде зйомка.

МІНІСТР: Яка ще зйомка?

ОПЕРАТОР: *(Гукає)* Я хочу взяти у Вас інтерв'ю, пане міністре.

МІНІСТР: *(Нібито жартома)* Знайшли час для інтерв'ю!

ОПЕРАТОР: Ну, як скажете. *(НАЧАЛЬНИКУ КАНЦЕЛЯРІЇ)* Ну, ти сам бачиш... Ні то й ні...

МІНІСТР: *(Кидається до ОПЕРАТОРА.)* Та я ж пожартував, чуєш? Чого-чого, а часу в нас зараз – море. Крім того, який би я зайнятий не був, я ніколи не відмовляюсь зустрітися з пресою... Ти ж хлопець розумний, метикуватий. Я думав, у тебе з почуттям гумору все гаразд...

ОПЕРАТОР: Еге ж, розумний. Але ж і Ви розумні нівроку, пане міністре. Так що який їхав, таку здибав...

МІНІСТР: *(Задоволено)* Ну то що, почнемо?

ОПЕРАТОР: Почнемо. Хвилинка уваги, панове... Зараз всі підходимо до вертольота... Потім біжимо від нього в цей бік, ніби він щойно впав... Ну, звичайно, по моїй команді...

МІНІСТР: А ти хіба не знімав, як ми тікали?

ОПЕРАТОР: Що більше, то ліпше. Відзняте їсти не просить. Буде з чого монтувати...

(МІНІСТРОВІ) Ви, пане міністре, будете у нас на першому плані...

МІНІСТР: Та непогано було б...

РАДНИК: *(Стиха)* Цирк та й годі...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Тихо, щоб ніхто не почув.)* Якби ж то цирк цим обмежувався... Ой, ще почує зараз... Треба терпіти, хіба ж у нас вибір є?

ОПЕРАТОР: Давайте трохи поквапимось... Збираймося у вертольоті...
(Всі крім ОПЕРАТОРА прямують до вертольота.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(ОПЕРАТОРОВІ)* Але ж пані кореспондентки немає!

ОПЕРАТОР: Я потім у студії монтаж робитиму, вставлю її. Робіть, як я кажу.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Проходьте, пане міністре!

ОПЕРАТОР: *(Одночасно з тим, як дивиться в видошукач і підбирає локації для зйомки.)*
Спочатку декілька пробних кадрів... Все, все, далі всередину не йдіть.
(МІНІСТР поправляє костюм, причісується, займає місце на передньому плані. РАДНИК без жодного ентузіазму, всім виглядом немовби промовляє: "Треба ж було всунутися в цю халепу!")

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ *сповнений усвідомлення свого обов'язку. В ОХОРОНЦЯ усмішка до самісіньких вух.)*

ОПЕРАТОР: Ні, охоронцю, ну куди це годиться?

МІНІСТР: Ну і чого ти вищірився, бовдуре? Смішно тобі дуже?

ОПЕРАТОР: Все котові під хвіст піде... Усмішка тут недоречна.

МІНІСТР: Припини усміхатися!

ОХОРОНЕЦЬ: *(Перелякано прибирає з обличчя будь-який вираз.)* Слухаюсь!

ОПЕРАТОР: Чудово, чудово! От тепер одразу видно, що людині страшно. Очевидно, міністерський гнів страшніший від авіакатастрофи... Панове, приготувалися! *(Поки всі готуються.)* Панове, ви не спринтери перед дистанцією! І тим більше не марафонці! Ви тікаєте з вертольота, який щойно впав. Навіть не тікаєте. Точніше буде сказати, віддаляєтесь на безпечну відстань. Готові?

МІНІСТР: Готові.
(ОПЕРАТОР починає наслідувати звук вертольота. Решта – мов бігуни на старті. Лише РАДНИК ніби не бере участі усьому цьому дійстві... ОПЕРАТОР імітує звук падіння вертольота.)

ОПЕРАТОР: Ну! Побігли!

(Решта кидаються бігти, мов в уповільненому кіно. В ОХОРОНЦЯ знов на обличчі усмішка.)

ОПЕРАТОР: Стоп! Стоп! Знову ти вищірився!

МІНІСТР: Ти зовсім тупий? Виженімо його зі знімального майданчику!

ОПЕРАТОР: Ні, так не можна... У нас і так вже кореспондентки бракує.

МІНІСТР: Припини щіритися!

ОПЕРАТОР: Давайте, ще один дубль...
(Всі розходяться по своїх місцях. Починається очікування. ОПЕРАТОР знову наслідує звук вертольота. Потім – звук падіння.)

ОПЕРАТОР: Біжіть, біжіть!

(Знову всі біжать, ніби в уповільненому кіно. МІНІСТР біжить, підтримуючи то одного, то іншого, ніби намагаючись допомогти. ОПЕРАТОР знімає.)

ОПЕРАТОР: Заляжте! Браво! Дуже добре!
(Залягають.)

МІНІСТР: *(До ОХОРОНЦЯ, ласкавим голосом.)* Синку... Голову бережи... *(До решти, ласкаво.)* Любі мої, не підводьте голів, я вас благаю...

ОПЕРАТОР: Чудово! Браво, пане міністре! Чудово! *(Припиняє знімати.)* Цього досить. Красно дякую!

(Всі підводяться. МІНІСТР тихенько підходить до ОПЕРАТОРА.)

МІНІСТР: Ну як, задоволений матеріалом?

ОПЕРАТОР: Ще й як! Ви, пане міністре, знаєте, що й до чого...

МІНІСТР: Нам би ще дівчину відзняти...

ОПЕРАТОР: Я буду монтувати – розберуся, пане міністре. Не беріть у голову...

МІНІСТР: Та я не сумніваюся, але все одно дівчину бажано б відзняти... Мало там що... Щоб потім не було проблем...

ОПЕРАТОР: *(Кепкує.)* У мене є чудова ідея, пане міністре... Та й Ви б мали з того користь...

МІНІСТР: *(Оживляється.)* Кажі!

ОПЕРАТОР: *(Раптом напускає на себе засмученого та розчарованого вигляду.)* А у Вас же зі спиною проблеми, так, пане міністре?

МІНІСТР: Зміщення дисків... Інколи турбує...

ОПЕРАТОР: Ех... А такий був шанс...

МІНІСТР: Ану ж кажі, що за шанс?

ОПЕРАТОР: Так Вам же важкого не можна піднімати...

МІНІСТР: Якщо з цього буде користь, то чого ж не підняти? Це ж іще залежить і від того, що саме піднімати... Кажі вже!

ОПЕРАТОР: Ви б взяли з вертольота кореспондентку й на руках принесли сюди... А я б це зняв... Уявляєте собі? Ехе-хех...

МІНІСТР: *(Ідея йому припадає до душі.)* А скільки вона важить?

ОПЕРАТОР: Ну, кілограмів п'ятьдесят-п'ятьдесят п'ять...

МІНІСТР: Ага, п'ятьдесят-п'ятьдесят п'ять... А якщо її просто підтримуватиму?

ОПЕРАТОР: Та ні, який тоді сенс... Хоча, можна було б знаєте як зробити... Хай її винесе охоронець. Голову я не зніматиму... А потім на монтажі вставлю вашу голову в відеоряд, так, ніби це ви несете...

МІНІСТР: От голова! Дай тобі Бог здоров'я!

ОПЕРАТОР: Але ж ви не носите каблучки... А у цього жеребця он який перстень, як підкова...

МІНІСТР: Якщо треба, він зараз його у мене зніме... Чи навіть і проковтне, бевзень!

ОПЕРАТОР: Але ж перстень – це ще не все. Дивіться, які в нього лапища, мов у ведмедя... А у вас хіба такі? Аристократичні, витончені... Буде помітно. Уважний глядач викупить, що руки не ваші, що не може бути у вас таких рук.

МІНІСТР: *(Прагнути не упустити шанс.)* У радника руки практично як у мене, поглянь. До того ж і каблучок у нього немає...

ОПЕРАТОР: А він погодиться тягти на руках дівчину?

МІНІСТР: А як це він не погодиться? Якщо не знатиме, що ти робитимеш монтаж, то погодиться аж бігом...

ОПЕРАТОР: Ну, він-то не знатиме, але ж як подивиться, психоне й почне давати коментарі?

МІНІСТР: Не посміє. Я його на порох зітру!

ОПЕРАТОР: Ні, ні. Та й нічого з цього не вийде. Він просто її не підніме. Впаде. Ану, стривайте... У мене руки на ваші схожі. Погляньте! Я її понесу замість вас.

МІНІСТР: Добре, а зніматиме хто?

ОПЕРАТОР: А, от про це я не подумав... Все тоді, забули...

МІНІСТР: Голубе, не треба так одразу здаватися! Ти мене навчи, я зніму.

ОПЕРАТОР: А ви зможете?

МІНІСТР: Тю, та що ж я – ідіот?

ОПЕРАТОР: Боронь боже!

МІНІСТР: Та я плавати за день навчився! Коли став Міністром у справах моря та мореплавства, то, щоб політичні опоненти не варнякали, за один день навчився плавати...

ОПЕРАТОР: Ну, плавати – це одне, а знімати – зовсім інше...

МІНІСТР: Мато того, я взагалі не мав уявлення про море, поки не став міністром... Але зараз, як бачиш, я – найуспішніший з міністрів.

ОПЕРАТОР: Пане міністре, міністерський портфель – це одне, а камера – зовсім інше.

Вдавати, що знімаєш – не можна. А вдавати, що керуєш – ще й як! Якщо не заперечуєте, займімося зараз нтерв'ю, а там буде видно. Шановні, підходьте всі сюди. Ставайте так, щоб і вертоліт теж було видно. Кореспондентки немає, тому питання задаватиму я. А потім під час

монтажу підправимо... Всі готові?

МІНІСТР: Я готовий...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: До ваших послуг...

(РАДНИК киває головою, показуючи, що і він готовий.)

ОПЕРАТОР: І охоронець готовий... Ну тоді, пане міністре, починаємо.

(Тим часом НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ поправляє МІНІСТРОВІ краватку, долонею обтрушує плечі піджака.)

ОПЕРАТОР: Отут буде краще... Я хочу й вертоліт захопити. Пане раднику, а ви ставайте ось тут...

МІНІСТР: Ага... *(НАЧАЛЬНИКУ КАНЦЕЛЯРІЇ)* Та відчепися вже від мене!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ось тут іще щось причепилося...

МІНІСТР: Не мозоль очі!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Слухаюсь, пане міністре!

(Відходить.)

МІНІСТР: *(Позуючи.)* Так добре?

ОПЕРАТОР: *(Дивлячись у видошукач.)* Кадр чудовий! А це що? Пане міністре, ви чого усміхаєтесь? *(По-режисерському пояснює мізансцену.)* В вертольоті поранена. Там – мертвий льотчик. Вертоліт здійснив вимушену посадку. Тут плакати треба...

МІНІСТР: Ти знімай, все буде нормально, не переживай. *(Напускає на себе скорботного вигляду.)* Так краще?

ОПЕРАТОР: Чудово. Так і стійте. Тримайте цей вираз на обличчі впродовж всього сюжету.

МІНІСТР: Зробимо, не переживай.

ОПЕРАТОР: *(Дає відмашку. Під час зйомки коментує.)* Шановні глядачі, ми знаходимося на місці вимушеної посадки вертольота. Цей рівний майданчик у горах ніби спеціально призначений для вимушених посадок. Як ви бачите, пілот зумів посадити вертоліт так, щоб не розбити його об скелі, які оточують майданчик. Втім пілот, який здійснив таку філігранну посадку, щойно помер. Це величезна трагедія... Окрім пілота на борту було шість пасажирів, і серед них – всім нам добре відомий Міністр у справах моря та мореплавства. Пане міністре, що ви можете сказати нашим глядачам?

МІНІСТР: *(Із тим самим скорботним виразом обличчя.)* Перш за все я хочу зазначити ось що... Скорбота наша безмежна... Ми втратили... *(Впродовж чималої паузи вдає, ніби стримує сльози.)* Нашого дорогого пілота... Я глибоко вражений, просто до глибини душі... *(Вдає, ніби зусиллям волі втримати реєти зумів впоратися зі сльозами.)* Вибачте... Ну, а якщо розповідати по порядку... *(Знову вдає, ніби ось-ось заплаче.)* Я сподіваюся, ви мене зрозумієте... Така втрата...

ОПЕРАТОР: Шановні глядачі, як бачите, пан міністр ще не відійшов від пережитого шоку.

Пане міністре, кріпиться...

(ОПЕРАТОР, не припиняючи знімати, показує руку з піднятим вгору великим пальцем, демонструючи реєти, що МІНІСТР все робить чудово.)

МІНІСТР: *(Ніби знову опановуючи себе.)* Вибачте. Тепер я розповім по порядку про те, що сталося. Ми з моїм радником та начальником канцелярії були на одному заході в курортному місті. Щойно захід скінчився, як агентства повідомили про землетрус. Він був настільки сильним, що ми на власні очі бачили, як стіл підстрибує. Від нас до району, що постраждав від землетрусу, було три години їхати машиною. Я вважав своїм обов'язком зібрати колег і переконати їх, що потрібно за будь-яку ціну якнайшвидше дістатися до наших співвітчизників, що постраждали в цій трагедії. Ми вже сідали в службовий автомобіль, коли представники місцевої влади повідомили нам, що кореспондентка з оператором вирушають вертольотом на місце трагедії, і ми, якщо хочемо, можемо приєднатися до них. *(РАДНИК і НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ знаками показують одне одному, що МІНІСТР перекручує факти так, як йому вигідно.)*

МІНІСТР: Тоді саме чекали на другого пілота вертольота. Тимчасом, ми мали якнайшвидше дістатися до наших нещасних співвітчизників. Одному Богові відомо, скільки їх загинуло, скільки поранено! Скільки їх стогне під розвалинами будівель! Я мусив негайно приймати рішення, адже прем'єр міністр у закордонній поїздки, а уряд – у столиці. Решта міністрів зможуть прибути на місце трагедії ще нескоро. А там з-під землі лунає людський стогін... І я наказав вилітати негайно, не очікуючи другого пілота. Я прийняв це рішення, не рахуючись із тим, що це наражало нас на смертельну небезпеку.

І все було гаразд ось до цього моменту. Раптом я побачив, що льотчик стривожений, іде на зниження, потім – на вимушену посадку. *(Знову прибирає трагічного вигляду.)* Я думаю, в нього стався серцевий напад... *(Як це не дивно, МІНІСТР плаче.)* Ми сіли... він відчинив двері... і випустив усіх із вертольота... Промовив лише: “Може вибухнути...”. *(Сльози вже течуть у три ручаї.)* Він нас урятував... А потім... *(МІНІСТР плаче й побивається, але це вже й не дивує.)* Відійшов до вічного життя, до вічного спочинку...

ОПЕРАТОР: Шановні глядачі, я пропоную не роз'ятрювати рану пана міністра, бо він справді все це дуже болісно сприймає. Найгірше в цій ситуації те, що ми тут, у горах, позбавлені будь-яких засобів зв'язку, сидимо й чекаємо на порятунок. Зараз у нас двадцять перша година... З вами був Зама Зінго, “КТЛ 1”, Гімалаї, Еверест... *(Вимикає камеру.)*

МІНІСТР: Ну як я?

ОПЕРАТОР: Я на своєму віку бачив чимало міністрів, і навіть прем'єр-міністрів, але клянуся, такого як Ви... Ну, я маю на увазі, такого професіонала, мені ще бачити не доводилось.

МІНІСТР: Дякую. *(До НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ)* Ну а ти що скажеш?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Вражаюче, пане міністре! Дуже переконливо! Ви були неперевершені!

ОПЕРАТОР: Я не жартую. Я справді вражений. Звідки у вас ці сльози в три ручаї? Як вам вдалося ні з того ні з сього так розридатися?

МІНІСТР: Що тобі сказати, хлопче... У мене батько загинув в автокатастрофі. Його на величезній швидкості збила фура, буквально розірвала на три частини. Мені досить згадати цю картину, щоб розплакатися. Ніякої тобі цибулі не треба...

ОПЕРАТОР: Ой, Господи! Ви надзвичайна людина, пане міністре. Перед вами тільки капелюха зняти... *(До НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ)* Ну, тепер ваша черга, пане начальнику. Давайте спочатку визначимось, про що говоритимемо.

МІНІСТР: *(Підходить впритул до ОПЕРАТОРА, говорить так, щоб не чула решта.)* А з ними навіщо? Хіба мене не досить?

ОПЕРАТОР: Щоб матеріалу більше було. Я навіть у кореспондентки інтерв'ю візьму.

МІНІСТР: Ти ще в себе візьми...

ОПЕРАТОР: Мене з кореспонденткою ми перед виходом в ефір у студії запишемо. *(Серйозно.)* А ви в театрі часом не грали? Я маю на увазі, вчилися десь акторській майстерності?

МІНІСТР: Ні, не вчився. Це в мене від народження. Хоча... Зовсім забув: у мене батько грав в аматорському театрі. Це в мене від нього, напевно...

ОПЕРАТОР: Ну, це може бути... Але ж у вас, безперечно, рідкісний талант...

МІНІСТР: Це ж ми не долетіли, чорт нас забирай, тут застрягли... Ти б мене там побачив, на місці трагедії!

ОПЕРАТОР: Та хто його знає... Знайдуть нас, ось побачите. Може, ще й потрапимо туди...

МІНІСТР: Та зараз вже який сенс? Всі міністри вже там...

(МІНІСТР із ОХОРОНЦЕМ відходять, очевидно, в туалет.)

ОПЕРАТОР: Щось він часто до вітру ходить...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Діабет у нього...

ОПЕРАТОР: Пане раднику, можемо починати. *(Починає знімати.)* Пане раднику... Розкажіть нам коротко. Як ви з'ясували, що льотчик помер?

РАДНИК: Я, знаєте, спочатку помітив, що льотчикові зле. Ще в польоті. Нікому нічого не казав, щоб не було паніки. Те що льотчик здійснив вимушену посадку, випустив нас усіх живими-здоровими з вертольота, а лише потім помер – це вище всякої похвали. Він, очевидно, був дуже порядна людина... Земля йому пухом! Ще одне лихо спіткало нас: в загальній сум'ятиці в вертольоті під час вимушеної посадки наша кореспондентка об щось вдарилася й отримала травму.. Можливо, зламала ребро. Радує те, що з рештою пасажирів нічого не трапилось. Зараз ми ось тут, і маємо надію, що нас знайдуть...

ОПЕРАТОР: Дякую, пане раднику! А ось начальник канцелярії Міністерства в справах моря. Пане начальнику канцелярії, вам слово...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Пан міністр та пан радник вже все розповіли... Мені нема чого додати... Я сподіваюся, що незабаром нас врятують. Дякую.

ОПЕРАТОР: Дякую, пане начальнику канцелярії. *(Не припиняючи знімати, підходить до ОХОРОНЦЯ. ОХОРОНЕЦЬ біля вертольота очікує невидимого МІНІСТРА.)* А ось співробітник служби охорони, відповідальний за безпеку пана міністра. Пане співробітнику служби охорони, що ви можете сказати з цього приводу? Ви хочете щось сказати глядачам? Сім'ї щось передати хочеш? Кажі. Ну?

ОХОРОНЕЦЬ: *(Ніяковіс, заїкається.)* Ну ми це...впали... Але не розбилися... Господь зберіг нам життя... Господь зглянувся на наші сім'ї... *(Виструнчується.)* Тату, у нас все добре. Хай мама не хвилюється. Я вас цілую. Дружині привіт. Діток цілую. Дасть Бог, нас знайдуть, ми на це надіємось. Всім родичам і друзям передаю привіт, усіх цілую!

ОПЕРАТОР: Все. *(Вимикає камеру.)*

(МІНІСТР почув останні фрази ОХОРОНЦЯ.)

МІНІСТР: Що це було?

ОПЕРАТОР: Закордонний турецький військовий контингент передав привіт на Батьківщину...

МІНІСТР: Я ж тобі дав інтерв'ю. Навіщо тобі ще й цей знадобився?

ОПЕРАТОР: Для колориту. Крім того, ваше інтерв'ю на його фоні виглядає ще солідніше.

МІНІСТР: Молодець, тяміш.

ОПЕРАТОР: Пане міністре, людина по цей бік камери багато чого розуміє. Подивисься – і одразу видно, хто чесний, а хто шахрай, хто щирий, а хто брехун... Хто боягуз, а хто нічого не боїться... Бо вони ж у тебе всі в кадрі! *(Піднімає з землі пляшку віскі, наливає в склянку.)* Тут залишився один ковток, чого воно видихатиметься? *(Наливає всім віскі, потім пожбурює геть порожню пляшку.)*

ЗАТЕМНЕННЯ

ОПЕРАТОР: Гарна ніч.

МІНІСТР: Гарна...

ОПЕРАТОР: А якби ми були впевнені, що можемо вирушити звідси, коли захочемо, то була б іще кращою...

(Всі мовчать.)

ОПЕРАТОР: Ну, чого носи повісили?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Діти, напевно, місця собі не знаходять...

ОПЕРАТОР: Які діти?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Мої діти.

МІНІСТР: В країні, напевно, тільки й розмов, що про нас.

ОПЕРАТОР: Може ще ніхто й не знає.

МІНІСТР: Про наше зникнення вже давно повідомили.

ОПЕРАТОР: Якби повідомили, то ми б, принаймні, бачили б, що нас шукають. Може ще й не помітили. Або почнуть шукати зранку – так безпечніше.

РАДНИК: Нікуди ми вже не встигнемо. *(Зненацька.)* Що нам взагалі тут треба було?

МІНІСТР: *(Збирається щось сказати, передумує.)* Хтось там знову розбазікався... В мене

нерви не залізні.

РАДНИК: Ми що тут, малі діти? Скільки це може тривати?

МІНІСТР: *(Безпосередньо РАДНИКОВІ.)* А ніскільки! Повернемось – я тебе з роботи вижену! Ясно тобі? Вижену!

ОПЕРАТОР: Пане міністре, прошу вас, давайте ви це іншим разом обговорите. Вслухаймося в надзвичайну тишу цієї дивовижної ночі.

(Всі замовкають. МІНІСТР не може заспокоїтися, бо не виместив зло. РАДНИК пригнічений, бо нічого не відповів, втім, щось обмірковує. Пауза затягується. Раптом звідкілясь здаля долинає звук вертольота.)

МІНІСТР: Аааа!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ваша правда, пане міністре!

ОПЕРАТОР: Здається, нас знайшли!

РАДНИК: *(Навіть!)* Знайшли! Нас знайшли!

ОПЕРАТОР: Тихо!

(Всі повільно підводяться, намагаючись не здіймати гамору. Гуркіт вертольота наближається.)

ОПЕРАТОР: *(Показує кудись удалечінь.)* Погляньте, летить! Погляньте!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ось!

ОПЕРАТОР: Дивіться, дивіться!

ОХОРОНЕЦЬ: Там! Он там!

МІНІСТР: Кричіть! Кричімо дужче!

ОХОРОНЕЦЬ: Еге-гей!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Сюди! Сюди!

ОХОРОНЕЦЬ: Еге-ге-гей!

РАДНИК: *(Навіть!)* Нас знайдуть!

(Гуртом кричать. Від галасу прокидається КОРЕСПОНДЕНТКА, виходить.)

ОПЕРАТОР: Дивись! Бачиш?

МІНІСТР: Отам!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Нас знайшли!

ОХОРОНЕЦЬ: Давай сюди! Давай сюди!

(Всі гукають, стрибають, але раптом завмирають – вертоліт, не помітивши їх, летить геть. В тузі й розпачі люди проводжають поглядами вертоліт, але нарешиті втрачають надію.)

МІНІСТР: Я трохи перепочину в вертольоті.

(МІНІСТР, за ним ОХОРОНЕЦЬ заходять до вертольота. Решта збираються біля багаття. Раптом фари вертольота гаснуть.)

ОПЕРАТОР: О, готель знеструмлено.

(Виходить ОХОРОНЕЦЬ.)

ОХОРОНЕЦЬ: *(Помічаючи на собі допитливі погляди решти)* Пан міністр наказав. Щоб акумулятор не садити...

ЗАВІСА

ДІЯ ДРУГА

(РАДНИК і НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ, ОПЕРАТОР та КОРЕСПОНДЕНТКА сидять двома окремими парами біля багаття. ОХОРОНЕЦЬ сперся на вертоліт і, схоже, задрімав...)

РАДНИК: *(Перечитує написану ним заяву. Дочитує, кладе в портфель. Вказує на ОХОРОНЦЯ.)* Спить.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: І мене хилить на сон...

РАДНИК: Замерзне він. Не в службу, а в дружбу, розбуди його, хай зайде до вертольота.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Підвівшись і вже збираючись підійти до ОХОРОНЦЯ)* А може *(киває на вертоліт)* наказав йому вартувати тут?

ОПЕРАТОР: Він може.

РАДНИК: Може бути...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Синку, прокидайся...

ОХОРОНЕЦЬ: *(Спросоння)* Що таке? Щось трапилось?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ти задрімав.

ОХОРОНЕЦЬ: Це я... Головою сперся...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Іди в вертоліт, приляж.

ОХОРОНЕЦЬ: А як гніватиметься?

РАДНИК: Замерзнеш, іди до вертольота. Я теж піду. *(НАЧАЛЬНИКОВІ КАНЦЕЛЯРІЇ)* Ти йдеш?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Не сидіти ж тут всю ніч.

РАДНИК: Як ваша спина?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Болить. Весь час нис...

РАДНИК: От лихо! Ну що ж ти поробиш? Може, ви теж приляжте?

ОПЕРАТОР: Та зараз щось спати не хочеться. *(Вказує рукою на небо.)* Мені є сенс тут залишитись.

РАДНИК: Ви молодий, не замерзнете. А я спробую трохи задрімати. Надобраніч!

ОПЕРАТОР: Надобраніч!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Надобраніч!

ОХОРОНЕЦЬ: Добраніч, сестричко!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Надобраніч!

(Втръох тихенько заходять до вертольота.)

ОПЕРАТОР: Нам пощастило – є що випити.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Добре пішло. Мені аж наче менше больть.

ОПЕРАТОР: Ще по чарчині?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Цієї ночі я навряд чи відмовлюсь...

(ОПЕРАТОР наливає 2 келишки віски.)

ОПЕРАТОР: Ну, будь здорова!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Дякую.

ОПЕРАТОР: Слухай, а коли ми з тобою познайомились?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Познайомились... Ну, певно, десь із рік тому. Десь через пару днів, як я прийшла на ваш канал працювати. Але якщо тебе цікавить, коли я тебе вперше побачила, то десь років із п'ять тому.

ОПЕРАТОР: Не може бути!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Може.

ОПЕРАТОР: І де ж?

КОРЕСПОНДЕНТКА: В автобусі.

ОПЕРАТОР: Як в автобусі? Не жартуєш? Ану ж, розкажи!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Я тоді працювала в "Світі літератури". На інтерв'ю їздила на автобусі. От і того дня їхала на роботу... Автобус був напхом набитий. А знаєш, деякі чоловіки в

автобусах жінкам проступу не дають.

ОПЕРАТОР: Господи, хоч би це не про мене.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Ось і тут, чую: за спиною в мене сопе якесь хамло. Я вже і так до вікна тулюсь, і так... Раптом ти торкаєш мене за плече і кажеш: "Проходьте сюди". Потім сперся обабіч мене руками, так я посередині й простояла... Я коли сходила – подякувала тобі. Досі пам'ятаю, як ти засоромився...

ОПЕРАТОР: *(Здивовано)* Не може бути!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Правда. А знаєш, як приємно посеред натовпу, в небезпеці, відчувати себе за кимось як за кам'яним муrom. Ти мене розумієш?

ОПЕРАТОР: Розумію.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Дуже болить спина.

ОПЕРАТОР: Ну, тільки поспівчувати можу...

(Якусь хвилю мовчать.)

КОРЕСПОНДЕНТКА: У мами був ревматизм – постійно боліли руки, ноги. Лікарі прописали їй бальнеотерапію. Ми поїхали на термальний курорт. Вранці і ввечері мама сідала в глибоку ванну, повну гарячої води. Вода була справді гарячуца – руку довго не втримаєш. Яюсь і мене силоміць заохали в ту ванну. Я думала - не всиджу, але нічого... Поки сидиш непорушно, не відчуваєш, що вода гаряча. От і зараз так само. Поки не рухаєшся – не болить.

ОПЕРАТОР: От і не рухайся.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Глибоко вдихати теж боляче.

ОПЕРАТОР: Ну, я ж тобі не можу порадиити не дихати...

(Мовчать.)

ОПЕРАТОР: Горішків хочеш?

(Простягає КОРЕСПОНДЕНТЦІ тарілку з горішками. Та, намагаючись не завдати собі рухами болю, вибирає із тарілки горішки, їсть.)

КОРЕСПОНДЕНТКА: Зірки просто над головою...

ОПЕРАТОР: До Бога близько. Трохи зусиль – і можна було б долетіти до якої-небудь зірки.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Стривай! Цить!

(Чути, як десь удалині пролітає літак.)

ОПЕРАТОР: Це ж літак.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Літак.

ОПЕРАТОР: Я не думаю, що на пошуки відправлять літак. Скільки ви були разом?

КОРЕСПОНДЕНТКА: П'ять років. Ти не здивований...

ОПЕРАТОР: Я на роботі питаю у хлопців. Сказали, що ви довго були разом. Ну, розкажи, що там у вас із коханим? Якщо зручно, звичайно...

КОРЕСПОНДЕНТКА: Та чого ж, зручно... Все ж уже в минулому. Ще й розійшлися в той самий день, в який колись познайомились. Збіг, звичайно, але ось так...

ОПЕРАТОР: А чого розійшлися?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Він мене зрадив.

ОПЕРАТОР: Це й була причина?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Я з усім мирилася. Наприклад, із тим, що він одружений... Що він був значно старший за мене. Але зради я простити не можу.

ОПЕРАТОР: А знаєш, що казав Наполеон? *(По-наполеонівському встромляє руку за пазуху, випростовується, вставши на коліна.)* Чоловікові... Чоловікові, що хоче стати імпотентом, слід злягатися весь час з однією жінкою. Тоді він неодмінно стане...

КОРЕСПОНДЕНТКА: Мені не до сміху.

ОПЕРАТОР: Ну то поплач. Дівчинко, дівчинко... Багато чоловіків так роблять. Особливо, в кого добре розвинена уява, ті запросто в гречку стрибають. Вдала б, що не помічаєш, та й годі.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Я не могла вдати, що не помічаю. Тому що... Там не тільки це. Я вже

не могла зносити, що він ходить від мене додому.

ОПЕРАТОР: Ото й не журись! Такого добра хоч греблю гати. Сказати тобі щось? Не зраджував він тебе.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Зрадив.

ОПЕРАТОР: Ти й сама не гірше від мене це знаєш. Ви розійшлися, бо він не хотів ту сім'ю кинути. Знаєш, якщо ми друзі, то треба бути щирими одне з одним... *(Сміється.)* Чула, що з язика зірвалося? Якщо ми друзі... Отак я й виказав свої приховані наміри. *(Раптом серйознішає.)* Не сприймай життя надто серйозно, добре? Якщо ти з людиною щаслива, то треба бути разом, що б там не було...

КОРЕСПОНДЕНТКА: Що б не було?

ОПЕРАТОР: Авжеж, що б не було. Але якщо разом не живеться, то нічого не вдієш. Я он три роки прожив у шлюбі, а потім розбіглися. Бо почуття згасли. Тут он ката втратиш – і то журишся... Але врешті-решт життя триває. Треба жити далі.

КОРЕСПОНДЕНТКА: *(Дослухається.)* Вертоліт?

ОПЕРАТОР: *(Дивно поглядає на КОРЕСПОНДЕНТКУ.)* Який у тебе знак зодіака?

КОРЕСПОНДЕНТКА: У мене?

ОПЕРАТОР: А тут ще хтось є?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Лев.

(ОПЕРАТОР сміється.)

КОРЕСПОНДЕНТКА: Чого ти смієшся?

ОПЕРАТОР: А так. Згадав одну річ.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Розкажи.

ОПЕРАТОР: Воно, щоправда, трохи сороміцьке. Але хочеш – розповім.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Ні, не треба.

ОПЕРАТОР: Ну, якщо ти так наполягаєш, то розповім.

КОРЕСПОНДЕНТКА: *(Закриває вуха руками. Але, вочевидь, піднімаючи руку, вона зробила собі боляче, бо кривиться.)* Там же не перелом, правда?

ОПЕРАТОР: Не думаю. Якби перелом, то ти б тут кричала, як навіжена. Навіть пошукова бригада подумала б, що це сигнал тривоги, і одразу б нас знайшла...

(З вертольота виходить РАДНИК, за ним іде НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ з аварійним радіобуєм в руках...)

ОПЕРАТОР: Що, пане раднику, не спиться?

РАДНИК: Щос сон не йде.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Дивіться, яка цікава штука. Радіо – не радіо...

ОПЕРАТОР: Ану дайте-но сюди.

(НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ передає радіобуй ОПЕРАТОРУ. Той роздивляється пристрій.)

ОПЕРАТОР: Де ви це знайшли?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Отут, навпроти. Там наче для нього й місце спеціально відведене. Страшнувало було, але я витяг його звідти.

ОПЕРАТОР: Це, мабуть, сигнальний пристрій.

РАДНИК: Хочеться сподіватися. Але все одно треба обережніше.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Якийсь тумблер.

ОПЕРАТОР: Уявіть собі: клацну зараз тумблером – а вертоліт – ба-а-а-бах – і в повітря!.. Я думаю, панові раднику б це сподобалося.

РАДНИК: Та ні, хіба ж я...

ОПЕРАТОР: *(Клацає тумблером.)* Бах!

(Починає мигати червона лампочка. Ніхто не злякався.)

ОПЕРАТОР: Вже не смішно?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Та якось не дуже.

ОПЕРАТОР: Ця штука точно передає сигнали.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А чого ж ми їх тоді не чуємо?

ОПЕРАТОР: *(До радіобуя)* Ану, озвися! Чуєш? Озвися! Голос подай!

(ОПЕРАТОР клацає тумблером ще раз. Радіобуй вимикається, лампочка гасне.)

РАДНИК: А чим це ви клацали?

ОПЕРАТОР: Не знаю. Але пропоную ще раз спробувати. Якщо воно передає сигнали, то ми врятовані.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А якщо не передає?

ОПЕРАТОР: У мене в університеті був однокурсник. Не вірив у Бога, був байдужий до релігії, але всі релігійні приписи виконував. Я спитав, навіщо він це робить, а він мені й каже: *(Наслідує.)* “Якщо той світ все-таки є, то подивляться, що я жив по писанню, і заберуть до раю. А якщо раю нема, то я, власне, нічого не втрачаю”. От ми зараз клацнемо тумблером. *(Клацає тумблером. Починає мигати червона лампочка.)* Якщо сигнал пішов, то прилетять і нас врятують.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: А якщо не пішов?

ОПЕРАТОР: А як не пішов, то нас не знайдуть... Доведеться тоді вранці зарізати та з’їсти пана міністра з охоронцем...

(КОРЕСПОНДЕНТКА та НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ сміються.)

ОПЕРАТОР: А вам не смішно, пане раднику?

РАДНИК: А я, молодий чоловіче, вночі не сміюся.

(РАДНИК із НАЧАЛЬНИКОМ КАНЦЕЛЯРІЇ теж сідають. Всі уважно спостерігають за радіобуєм. Раптом спалахує фара на вертольоті. Всі виструнчуються. З вертольота виходить ОХОРОНЕЦЬ.)

ОХОРОНЕЦЬ: Пан міністр прокинувся.

ОПЕРАТОР: Та ми зрозуміли.

РАДНИК: Він якби міг, то й сонце б зараз викликав на небо...

ОПЕРАТОР: Він зараз вийде.

РАДНИК: Ну то й що, як вийде?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Підводиться.)* І Ви підведіться, пане раднику. А то знову скандал буде.

РАДНИК: *(Зважившись.)* А я не в курсі, що він зараз вийде.

ОПЕРАТОР: *(Глузує.)* А ви вдайте, що спите.

РАДНИК: Чесне слово, я більше не можу!

ОПЕРАТОР: Вам не позаздриш.

(З вертольота виходить МІНІСТР. ОХОРОНЕЦЬ і так стоїть. НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ підвіся. РАДНИК вдає, що задрімав.)

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Трохи поспали, пане міністре?

МІНІСТР: Ви ходите туди-сюди безперестанку...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Не спалося, пане міністре, от ми й вийшли, щоб Вас не турбувати.

ОПЕРАТОР: *(Не підводячись)* Ми на вахті, пане міністре. *(Поглядає на годинник.)* Вже північ. А ніхто за нами не летить.

(МІНІСТР помічає, що РАДНИК вдає, ніби спить. Це його розлючує, але він намагається тримати себе в руках.)

МІНІСТР: Як ти?

КОРЕСПОНДЕНТКА: Поки не рухаюсь, то більш-менш.

МІНІСТР: Ну то й не рухайся.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Я намагаюсь.

МІНІСТР: *(Маючи на увазі РАДНИКА.)* Він п’ять хвилин, як від мене вийшов. Коли це він встиг знову заснути?

РАДНИК: Я не сплю, пане міністре.

МІНІСТР: Авжеж, якби ти спав, то спав би в вертольоті. Так ні, ти ж мене розбуркав, вийшов. Очі чого заплющив?

РАДНИК: Щоб перепочили.

МІНІСТР: Теж правильно. *(Не стримується.)* Ти мене зовсім не шануєш. Останніми днями тебе мов підмінили.

РАДНИК: Я вас завжди шанував. І шануватиму.

МІНІСТР: Але ж не підвівся?

РАДНИК: Надворі ніч. Навкруги - гори. А шанувати – це раз-по-раз на ноги схоплюватися?

МІНІСТР: Я не вимагаю, щоб ти схоплювався. Але опорядитися якось можна.

ОПЕРАТОР: Пане міністре, а може ви про це якось не при нас...

МІНІСТР: А це байдуже, при вас, чи не при вас. Навіть краще, коли при вас. Це мій підлеглий. До нього міністр підходить. То хоч би ноги підібрав, важко хіба?

РАДНИК: Я не бачив, що ви підійшли. Якби бачив – підібрав би.

МІНІСТР: *(ОХОРОНЦЕВИ)* Ти що, йому не казав?

ОХОРОНЕЦЬ: *(Після невеличкої паузи.)* Казав, пане міністре.

МІНІСТР: Бачиш, ти збрехав.

РАДНИК: Я так сказав, бо не хотів скандалу.

МІНІСТР: А нехай! Нехай собі буде скандал!

РАДНИК: Пане міністре, люди дивляться. Може, не варто зараз...

МІНІСТР: Спочатку поводишся по-хамському, а потім не хочеш скандалу?

РАДНИК: Пане міністре, давайте про це потім поговоримо.

МІНІСТР: Ти мені не відповів!

РАДНИК: *(Гнівно)* А ви й не заслуговуєте на пошану!

МІНІСТР: Он воно як!

РАДНИК: А отак!

(НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ знаками показує РАДНИКОВІ, щоб той притримав язика, але це не проходить повз увагу МІНІСТРА.)

МІНІСТР: А ти чого лізеш?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я не лізу, пане міністре.

МІНІСТР: Що це тоді за миги?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Показую, щоб він замовк.

МІНІСТР: А як не замовкне, то що? Він уже три місяці кров із мене ссе! Що йому не скажеш – нічого ж не виконується! Скрізь він палиці в колеса встромляє! Тисячу причин вигадас, щоб нічого не робити! І в результаті таки ж не робить!

РАДНИК: Це несправедливо, пане міністре!

МІНІСТР: Таке враження, що це я радник, а він – міністр!

РАДНИК: Я ніколи вам палиць у колеса не встромляв. Просто пильную, щоб ви помилки не зробили.

МІНІСТР: Я ніколи не роблю помилок!

РАДНИК: Правильно, ви не робите. Ви намагаєтесь це на мене перекласти. Накази ваші, а цап-відбувайло – я.

МІНІСТР: Ану, стривай... Ти в нас сильно зайнятий, так? То ти через це ще й досі не взяв на роботу тих двадцять п'ять випускників?

РАДНИК: Вони ще оформлюються. Інакше б уже працювали.

МІНІСТР: І знову ти брешеш! Хіба не ти радив не брати їх на роботу? Не ти казав, що нас завтра взують за роздуття штатів? Ну, кажи! Не ти?

РАДНИК: Я.

МІНІСТР: А я тобі що сказав?

РАДНИК: Сказали, що ми мусимо їх взяти.

МІНІСТР: Ти нелоговорюєш. Що я ще казав?

РАДНИК: Я не пам'ятаю.

МІНІСТР: Хіба я не казав, що за них із партії просили? Голова обласного осередку?

(Говорить на дедалі вищих тонах.) Не казав, що це вказівка прем'єр-міністра?

РАДНИК: Але ж є процедура оформлення...

МІНІСТР: Облиш ти цю процедуру! Якби захотів, то за тиждень би оформив! А ти мені голову морочиш! Зуби заговорюєш, і врешті-решт нічого не зробиш! Цікаво, який тобі з цього зиск? Може, ти когось свого на ці посади тягнеш? Ти вже зметикував, що я це питання тримаю на контролі, а отже іншої користі тобі з цього не буде?

РАДНИК: Та якби я за власною вигодою ганявся, то катався б уже, як сир у маслі. А я чесна людина!

МІНІСТР: Ти просто бюрократ, який власну нерозторопність видає за чесність, от і все. Якби ти був метикуватіший, то в тебе давним-давно вчепилися б приватні підприємці. А ти нездара, який сховався під крило держави; ба, навіть гірше – знічев'я взяв собі за принцип палиці в колеса встромляти. Точнісінько, як інші. Ви не помічаєте, як міняється світ. Вчепилися в свої крісла і робите все, що в ваших силах, щоб перешкодити змінам, адже знаєте, що якщо ви їх не зупините, то вони вас зметуть.

РАДНИК: До чого все це зараз?

МІНІСТР: Терпіти не можу бюрократів!

РАДНИК: Годі вже! *(Витягає з портфеля заяву, подає НАЧАЛЬНИКУ КАНЦЕЛЯРІЇ.)*

МІНІСТР: Ану давай це сюди! *(Бере простягнуту НАЧАЛЬНИКОМ КАНЦЕЛЯРІЇ заяву.)*

Читає вголос, при цьому деякі слова вимовляє, а решту – мурмоче.) Міністру... надати щорічну відпустку, по завершенні якої... у зв'язку з виходом на пенсію... Дата. Підпис. Коли це ти встиг написати?

РАДНИК: Яка різниця, коли я встиг?

МІНІСТР: Є різниця!

РАДНИК: Встиг, коли ви пішли в вертоліт! Бо я вже так не можу! Але ж ви не тільки зі мною, ви ж і з іншими співробітниками так поводитесь!

МІНІСТР: Якби ти написав її до того, як я тебе пообіцяв вигнати з роботи, то вона б іще мала якусь цінність. Дивись, іще й про відпустку згадав! *(Глузливо)* Ти ж цілих два роки в відпустці не був! Люди ще подумують, що ти так роботою переймаєшся, що працюєш без відпустки! Аякже! Зараз! Ану, розкажи-но нам чого це ти в відпустку не ходиш?

РАДНИК: А ви хоч раз спитали мене, коли я піду в відпустку? Не спитали!

МІНІСТР: А якби я спитав, то ти б пішов?

РАДНИК: Авжеж би пішов.

МІНІСТР: Не пішов би! Тиж цілий радник! Чого ти в відпустку не ходив? Бо не можна крісло порожнім залишати. Ви, бюрократи, це добре знаєте. Святе місце порожнє не буде, одразу хтось примоститься. *(Геть образливим тоном.)* Мало того, ви, бюрократи, не ходите в відпустку, щоб ніхто не помітив, що справа й без них робиться! Не підеш ти в відпустку! А знаєш чому? Бо я сам тебе звільню! Щойно повернемось – негайно звільню! А твою заяву про відпустку я розгляну, коли ти будеш уже на іншій посаді.

РАДНИК: Бачите, ви навіть не в курсі, що радника не можна звільнити впродовж одного дня. Давайте от про що поговоримо. У нас нарада, вже добігає кінця. Раптом надходить звістка про землетрус. Ми питаємо у вашого водія, за скільки туди можна дістатися. Він каже, за три години. Ви підраховуєте: три години туди, щонайменше дві там, а ще ж вертатися. А до столиці? Як не крути, на форум ледве встигаємо. Ще й зморені будемо. Хіба ви не так казали?

МІНІСТР: Так казав. І що з того?

РАДНИК: Але у прийнятті цього рішення найважливішу роль зіграло ось що: вам стало відомо, що міністри, яких це безпосередньо стосується, вирушили зі столиці до місця трагедії. А значить, прибудуть туди раніше від вас. І скоріш за все, їх супроводжуватиме

преса. Якщо так – то весь сенс для вас втрачається. Можна й зовсім не їхати. Аж тут раптом... *(Обертається до ОПЕРАТОРА та КОРЕСПОНДЕНТКИ.)* З'ясовується, що вас посилають на місце трагедії вертольотом. Тепер перешкод немає! Пан міністр негайно приймає рішення летіти. Адже так він прибуде набагато раніше від інших міністрів, і в усіх газетах, по радіо та телебаченню його назвуть першим посадовцем, який прибув на місце події. Але другого пілота немає. Він має прибути, от тільки невідомо, коли. Тобто гарячка й поспіх не мали стосунку до людей під завалами, як було сказано в інтерв'ю. Треба рушати без другого пілота. Інакше сенсу нема. Панові міністру потрібно було шоу...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Стиха.)* Та помовчте вже...

РАДНИК: Ви даєте команду злітати, наражаючи всіх нас на небезпеку. Ми падаємо в горах. Пілот помирає. Кореспондентка поранена. Що з нами буде – невідомо...

МІНІСТР: Це все?

РАДНИК: Ні, не все. *(Насолоджується бунтом.)* Ви... пане міністре... найбільший егоїст, якого я бачив у житті... Так, найбільший егоїст!

(Всі сторопили... НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ мімікою та жестами показує РАДНИКОВІ, щоб той замовк. МІНІСТР на мить отетерів... Такого він ніяк не очікував.)

МІНІСТР: *(З усіх сил намагаючись приховати лютість)* Тобто, по-вашому, я – егоїст?

РАДНИК: Егоїст!

(ОХОРОНЕЦЬ, який вже давно намагався опанувати себе, після останньої фрази кидається до РАДНИКА. Очевидно, збирається кулаками змусити його замовкнути. ОПЕРАТОР, що слідував за реакцією ОХОРОНЦЯ, встигає стати в нього на шляху. ОХОРОНЕЦЬ намагається прорватися, не може. МІНІСТР робить знак ОХОРОНЦЕВІ повернутися на своє місце, а КОРЕСПОНДЕНТКА за руку тягне вбік ОПЕРАТОРА. Пауза. ОХОРОНЕЦЬ повертається на своє місце. ОПЕРАТОР та КОРЕСПОНДЕНТКА – теж.)

МІНІСТР: *(Рішучим тоном)* Не втручайтесь, ми самі розберемось! *(МІНІСТР обводить поглядом присутніх, зазираючи кожному в обличчя, очікуючи підтвердження, що вони не втручатимуться.)*

МІНІСТР: *(ОХОРОНЦЕВІ.)* Тебе це в першу чергу стосується. *(До всіх.)* Очевидно, я маю щось на це відповісти. Знаєте, я міністр у цій країні... Крім того, я ще й депутат... Одним словом, я політик. Так чи не так?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Авжеж, пане міністре!

ОПЕРАТОР: Так.

КОРЕСПОНДЕНТКА: Звичайно.

МІНІСТР: Так чи не так, пане раднику?

РАДНИК: *(Намагаючись не виказувати роздратування)* Ніхто з нас у цьому не сумнівається...

МІНІСТР: Нас обирають на певний термін. Ми витрачаємо шалені гроші, щоб бути обраними. Такі гроші, що навіть і не снилися якомусь недолугому бюрократові. Політика – це капіталовкладення. Якщо ти хочеш служити людям – ти мусиш вкласти гроші. Якщо ти хочеш, щоб тебе переобрали на наступний термін – ти мусиш триматися на видноті, нікуди від цього не дінешся... Не зумів – про тебе забули, ти перестав існувати. Хто з вас може, не задумуючись, назвати імена п'ятнадцятьох наших парламентарів? Ну, є серед вас такі?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я не назву, пане міністре.

МІНІСТР: А чи може хтось із вас перерахувати, починаючи з прем'єр-міністра, всіх членів нашого уряду, так, щоб нікого не забути? Ніхто не може. І не шукайте причини в собі. Я, хоч і сам міністр, а теж усіх не згадаю. Бо більшість із них – абсолютно невиразні. Але імена деяких міністрів ви можете назвати одразу. А чому так, ви не задумувалися? Між тим, відповідь на це запитання дуже проста. Ви одразу згадуєте тих, хто розповідає про свої досягнення, маячить у пресі, вкарбовує в голови людей своє ім'я. Досягти результату можуть лише ініціативні, ті, хто не сидить на місці, хто пнеться зі шкіри, тяжко, в поті чола свого

працює, але при цьому вмiє розповісти про свої здобутки і залишитися на видноті. Результату – тобто обрання на наступний термін. Якщо ти пов’язав життя з політикою – мусиш залишатися на видноті. Іншого шляху немає.

РАДНИК: Ну коли так, пане міністре, то цей землетрус для вас – манна небесна.

МІНІСТР: Не зрозумів.

РАДНИК: Покажуть оце ваше інтерв’ю – і славі вашій не буде меж. Вважайте, наступні вибори у вас у кишені.

МІНІСТР: Так воно й є... Для мене лихо обернулося подарунком долі... Та хіба тільки для мене? А для вас? Кого з начальників канцелярії люди знають на ім’я? А хіба не заздритимуть навіть охоронці прем’єр-міністра моєму охоронцеві? Кому ще з операторів дотепер випадала честь знімати такий сюжет? Хіба поранення не принесе слави нашій красуні-кореспондентці? А хто з вас може, не задумуючись, назвати ім’я якого-небудь радника міністра? *(До РАДНИКА)* Тебе не питаю, адже ти, сам будучи радником, звичайно згадаєш імена декількох колег... А відтепер? Вся країна почує прізвище мого радника. Це чудово, коли тебе пізнають! Це так приємно – бути в центрі людської уваги!

РАДНИК: І заради цього всі ми ризикуємо життям, еге ж?

МІНІСТР: А чому б і ні? А життя – це хіба не небезпечна гра? Хіба ви не бачите, яка небезпека нас оточує? У кого з нас є хоч якісь гарантії? Хто з нас, прогулюючись проспектом, може бути впевненим, що з якогось поверху якого-небудь будинку йому не впаде на голову вазон і не спровадить його на той світ? Хто може гарантувати, що тебе не розчавить вантажівка, у якої відмовили гальма? Життя – це неймовірно небезпечне змагання. Приз – величезний торт. Хочеш шматочок – роби свою справу сумлінно, не сиди на місці, якомога ефективніше розпоряджайся часом і можливостями.

ОПЕРАТОР: Ваші погляди мають сенс лише цій системі, пане міністре...

МІНІСТР: Правильно. І живемо ми в цій системі... До того ж у світі вже немає іншої системи. Чи я не правий?

ОПЕРАТОР: Ну, крах інших систем ще не свідчить про правильність цієї...

МІНІСТР: А хіба я казав, що ця система правильна? Я просто сказав що це – та реальність, у якій ми живемо. Крім того, якби та система була правильна, хіба вона розвалилась би? Ось вона, реальність...

ОПЕРАТОР: Це не реальність, це силоміць нав’язана гра. Що може бути дорожче від людського життя? Мене не влаштовує, коли заради вашої перемоги на виборах гине льотчик, отримує ушкодження моя колега... Ми всі могли б бути на тому світі, як льотчик.

МІНІСТР: Але ж ми на цьому, живі. Ми дихаємо, сперечаємось – благодать! Можливо, на початку я проявив деяку скороспінність... Визнаю. Але я намагаюсь донести до вас інше. Ви теж тепер можете збирати лаври своєї популярності...

РАДНИК: Я, чесно кажучи, не можу второпати, яка мені користь із тієї популярності...

МІНІСТР: Поживемо – подивимось, яка нам усім із того буде користь... *(До ОХОРОНЦЯ)* От взяти тебе, до прикладу. Ти вже прикинув, які вигоди дає популярність охоронцеві? Уяви собі, потрібен буде прем’єр-міністрові охоронець. Відтепер ти будеш першим, хто спаде йому на думку! Ти замислювався над цим?

ОХОРОНЕЦЬ: Ні, я Вас не лишу, пане міністре! Навіть, якщо пан прем’єр-міністр покличуть, я Вас не лишу!

МІНІСТР: Молодець!

ОХОРОНЕЦЬ: Пане міністре, куди Ви – туди й я! Накажете померти – помру!

МІНІСТР: Тільки лахмаджунів більше не їж. Ясно?

ОХОРОНЕЦЬ: Ясно, пане міністре!

МІНІСТР: *(Вдає, що розчулений.)* Ти – справжній приклад вірності та самозречення! Гарзд... На чому ми там зупинилися?.. А які вигоди можуть бути для тебе, пане начальнику канцелярії? Ти над цим розмірковував?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Не розмірковував, пане міністре.

МІНІСТР: Ну то поміркуй, поміркуй трохи...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я все одно не додумаюсь до того, до чого Ви, пане міністре...

МІНІСТР: *(Вдає, що сердиться.)* От із такими відмаганнями ви всю роботу спихуєте на мене... Навіть якщо людині треба просто відгул взяти – навіть тоді твої секретарі службову мені на підпис несуть. Ну приймай же ти сам рішення! Ну хоч у відгули сам відпускай! Бо що ж виходить? Я відволікаюся на дрібниці, а до державних справ у мене руки не доходять... Ти не знаєш, хлопче, як мені допікають... Особливо мій радник з питань преси... З ним не засумуєш, у повному сенсі цього слова. Ми йому платимо шалені гроші, а він? По прес-релізах – і то біжить зі мною радитись. Я міністр чи радник, врешті-решт? От повернемося – я з ними розберуся, я вживу заходів... Гаразд, не відволікаймося. Так от, оцього начальника канцелярії, який із кожним відгулом до мене біжить, - і того з руками відірвуть. Не знаю, може навіть у якомусь міністерстві директором департаменту зроблять... Нарешті ти, хлопче. Ти й наша чарівна кореспондентка... Я вже бачу, що буде з вами після того, як вийде сюжет. Ви станете продюсерами. Скоріш за все, у вас будуть свої оператори та кореспонденти. З великою знімальною групою ви будете знімати вражаючі програми...

ОПЕРАТОР: На нашому каналі бути продюсером дуже важко, пане міністре.

МІНІСТР: Ну то перейдете на інший канал... Та вам і платитимуть там більше.

(РАДНИК жестом висловлює незгоду, МІНІСТР помічає це.)

МІНІСТР: *(Гнівно)* А стосовно єдиної особи, яка жодного зиску від цього не матиме... Ви всі знаєте, про кого я кажу... Так от, хоч згадана особа пхає де треба й не треба свій форум, ви на це не зважайте. Насправді він збунтувався, бо не зміг поїхати на церемонію нагородження до дочки. А розводиться тут про державні інтереси, про те, про се... Це все – красива обгортка. Ви самі розумієте, що це все брехня.

РАДНИК: Я не бажаю вас більше слухати. Ви і так, і так крутите, аби тільки по-вашому вийшло. А найгірше – ви для кожного свого огріху знаходите красиве виправдання. *(Рішуче й спокійно.)* Ви... Ні, не ви. Ти. Ти – шарлатан!

МІНІСТР: Хто це там гавкає?

РАДНИК: Тьху ти, прости господи...

МІНІСТР: Труїти таких треба!

(МІНІСТР ледь помітно робить знак ОХОРОНЦЕВІ. ОХОРОНЕЦЬ рвучко наближається до РАДНИКА і дає йому відчайдушного ляпаса. РАДНИК падає на землю, ОХОРОНЕЦЬ робить крок до нього, але до нього кидається ОПЕРАТОР і хапає за руки. ОХОРОНЕЦЬ намагається вирватись із рук ОПЕРАТОРА, але марно.)

КОРЕСПОНДЕНТКА: *(Боячись за ОПЕРАТОРА, кидається до МІНІСТРА.)* Розбороніть їх! Я вас благаю!

(ОПЕРАТОР з усієї сили штовхає ОХОРОНЦЯ. Той падає на землю, але негайно дістає з-під пахви пістолет. ОПЕРАТОР розгублюється.)

ОПЕРАТОР: Не здумай!

РАДНИК: Стій!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Не треба!

МІНІСТР: Припиніть! Припиніть, кажу!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Подумай про своїх дітей!

(ОХОРОНЕЦЬ отямлюється, опускає зброю. МІНІСТР підходить до нього.)

МІНІСТР: Синку, ну хіба ж так можна?

ОХОРОНЕЦЬ: *(Шанобливо)* Я...

МІНІСТР: Сховай в кобуру. І щоб я більше цього не бачив. Стань отам і почекай.

(ОХОРОНЕЦЬ відходить у дальній кут, стоїть, чекає. Пауза. Міністр відходить, роблячи знак НАЧАЛЬНИКУ КАНЦЕЛЯРІЇ йти за ним. Решта мовчки чекають.)

(КОРЕСПОНДЕНТКА мовчки бере ОПЕРАТОРА за руку.)

МІНІСТР: *(Так, щоб не чула решта.)* Ти бачив, що цей бовдур наробив? Ще б трохи – і нам кінець. Треба це якось залагодити. Скажи-но мені, що нам робити з цим радником?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ну так.. Це... Пане міністре... Ви...

МІНІСТР: Облиш ти уже свого пана міністра! Зараз ти міністр, а я начальник канцелярії.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Бог з вами, пане міністре!

МІНІСТР: Слухай сюди! Ось ти потрапив у таку ситуацію з цим типом. Що ти робитимеш?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я? Я... Нічого не робитиму...

МІНІСТР: Це я тільки для прикладу кажу. Якби ти був на моєму місці, що б ти робив?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Збирається з духом.)* Ну, якби я був міністром... *(Знову знітився.)* Ну як це я можу бути міністром? Я не можу...

МІНІСТР: *(Гнівно)* Авжеж, не можеш! Який з тебе міністр? Хіба бути міністром так легко? Хіба може абихто бути міністром?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я саме це й кажу, пане міністре!

МІНІСТР: Синку, сонце моє! Це наказ! Зараз ти – міністр у справах моря й мореплавства... Прямо зараз. Всього на пару хвилин. Зараз ти почнеш думати. Ти подумаєш, що слід зробити з цим типом, а потім розкажеш мені. Вголос розкажеш. Зрозумів?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Зрозумів, пане міністре. *(Міркує.)* Зрозуміти-то зрозумів... Але ж я так не можу, пане міністре! Це буде неповага. Якщо Ви накажете мені вмерти, то я негайно кинуся з цієї скелі. Але так я не можу, пане міністре!

МІНІСТР: *(Сміється.)* А мені навіть подобається те, що ти знаєш своє місце. Я оцінив, що ти навіть жартома не зважився зайняти моє місце. Я тепер тобі ще більше довіряю...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Дякую, пане міністре! Хай Бог Вам дасть якнайдовше служити народові... Дасть Бог, і прем'єр-міністром невдовзі станете, адже Ви на це заслуговуєте! Пане міністре...

МІНІСТР: *(Йому подобається, але...)* З твоїм побажанням не можна не погодитись... Чим я гірший за нього? Але ж, як то кажуть, і стіни мають вуха... Ще хтось почує та вкляде прем'єрові в вуха – мене на порох зітруть. Ясно?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ясно, пане міністре.

МІНІСТР: Так що ти цими своїми думками ні з ким не ділись. Знаєш, як я зараз владнаю ситуацію з радником?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я впевнений, що владнаєте найкращим чином, пане міністре!

МІНІСТР: Слухай мене уважно. Я з ним замирюсь...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Ошелешено)* Чудово, пане міністре...

МІНІСТР: І ти, звичайно, мені в цьому допоможеш...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Слухаюсь, пане міністре...

МІНІСТР: Я бачу, ти такого ходу не очікував...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Якщо я скажу, що не здивований, то це буде неправда. Але Ви – світла голова, Ви знайшли найкращий вихід із ситуації...

МІНІСТР: Знайшов...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Не мучте вже мене, пане міністре, розкажіть...

МІНІСТР: Як не крути, а через цю аварію цей тип прославиться, хоча він того й не вартий. Коли нас врятують, він ще візьме й ляпне щось журналістам, і всі наші перспективи підуть за вітром... Так чи не так? Кажі!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ви.. Ви – видатна людина... Справді видатна...

МІНІСТР: В такому разі треба завести з цим типом близьку дружбу, і час...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Настав, пане міністре...

МІНІСТР: Він не те що настав, він вже підпирає! Поглянь: сидить, надувся... Може навіть уже обмірковує, що завтра сказати журналістам... Примовк... Як там про таких тихих кажуть?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Тихо їде – далі буде.

МІНІСТР: Тю на тебе! Я мав на увазі: “Тиха вода греблі рве”.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Дозвольте, я це занотую...

МІНІСТР: Облиш! Я зараз скажу, що мені до вітру треба, й відійду. А ти тим часом підійдеш до нього і скажеш, мовляв, пан міністр дуже засмучений тим, що не зміг привітати Вас із тим, що там у вашого сина, - і все буде добре...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Там у нього не у сина, у дочки...

МІНІСТР: Ну і Бог з ним, скажеш, що я шкодую, що не зміг особисто бути присутнім на весіллі його дочки...

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Пане міністре, вона не одружується...

МІНІСТР: А що там у неї? Що вона робить?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Їй ще рано про весілля думати. Вона ще вчиться.

МІНІСТР: Не мороч мені голову! Що там у його дочки? Заручини, чи що?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Вона стала лауреатом міжнародного конкурсу живопису. Її премію вручатимуть, пане міністре.

МІНІСТР: От чудасія! Яким боком радник міністерства моря до живопису? Він, виходить, з самого початку не туди подався! Чого ж він не пішов радником у міністерство культури, а нав'язався сюди, на мою голову?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ну, до живопису він тим боком, що у нього дочка малює, пане міністре.

МІНІСТР: Врешті, то байдуже... Якимось так вибачишся від мого імені, мовляв, дуже негарно вийшло з паном радником... Добереш слова... До речі, охоронця я теж звільню, як повернемось. Нагадаєш мені.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Я зрозумів, пане міністре.

МІНІСТР: *(Підводиться.)* Щойно я піду – підійди до нього й скажи! Коли я повернусь, справу вже має бути владнано. *(Жестом кличе до себе ОХОРОНЦЯ.)*

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Слухаюсь, пане міністре.

(НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ прямує до РАДНИКА, а ОХОРОНЕЦЬ підходить до МІНІСТРА. Саме в цей час здалеку долинає гудіння вертольота. Першою його чує КОРЕСПОНДЕНТКА і робить решті знак мовчати. Всі починають дослухатися.)

КОРЕСПОНДЕНТКА: Ви чуєте?

ОПЕРАТОР: Дивіться, дивіться!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Он він!

РАДНИК: Летить!

КОРЕСПОНДЕНТКА: А якщо він нас знову не помітить?

ОПЕРАТОР: Він прямо сюди летить.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Нарешті я діток побачу!

ОХОРОНЕЦЬ: Ми тут! Ми тут!

ОПЕРАТОР: Схоже, побачив.

ОХОРОНЕЦЬ: Еге-ге-е-ей!

МІНІСТР: Підкиньте хмизу в багаття!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Ой, як болить...

(Поки решта підстрибують і машуть руками, НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ підкидає хмизу в багаття.)

ОПЕРАТОР: Та можна вже не підкидати. І так яскраво горить.

МІНІСТР: *(Стиха. до НАЧАЛЬНИКА КАНЦЕЛЯРІЇ.)* У всій країні тепер тільки й розмов, що про нас. Прямо слава Богу, що нас сюди занесло... *(Тукає.)* А я вам казав, що нас знайдуть!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ви мали рацію, пане міністре!

ОХОРОНЕЦЬ: Як Ви сказали, так і сталося!

(Очевидно, вертоліт уже десь зовсім близько. Всі тягнуть руки вгору й галасують, немовби намагаються вимолити в неба дощ. Але раптом звук вертольота чомусь починає

віддалятися.)

ОПЕРАТОР: Вони там сліпі, чи що?

МІНІСТР: Гей, ви куди?

ОХОРОНЕЦЬ: Ми тут!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Ану, назад давай!

ОПЕРАТОР: Це чорт зна що таке!

ОХОРОНЕЦЬ: Оце так облом!

(Звук вертольота ніби перестає віддалятися. Потім починає знову наближатися. На обличчях у всіх з'являються радісні усмішки.)

МІНІСТР: Ось так!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Летить сюди!

ОПЕРАТОР: *(Свистить вертольотів.)* Летить, летить!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Тільки б він знову назад не повернув...

РАДНИК: Нарешті нас знайшли!

ОХОРОНЕЦЬ: Еге-ге-е-ей!

МІНІСТР: *(ОХОРОНЦЕВІ)* Припини ревіти!

(Очевидно, вертоліт завис над нашими героями. Вони дивляться вгору, притримуючи волосся, щоб його не кувовдило потоком вітру від твинта.)

ГОЛОС: *(Напевно, через мегафон.)* Шановний пане міністре! Ваше місцезнаходження встановлено. Підстав для хвилювання немає. Найближчим часом ми всіх порятуємо.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: О, Господи! О, Господи!

РАДНИК: Слава Богу!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Нас порятовують!

МІНІСТР: Цитьте ви! Нічого розібрати не можна!

ГОЛОС: Ми не зможемо посадити вертоліт, бо немає куди.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: То виходить, нас не порятовують?

РАДНИК: А як же вони нас порятовують?

ОПЕРАТОР: От тобі й не кажи гоп, поки не перескочив...

МІНІСТР: Та цитьте ви! Нічого не чути!

ГОЛОС: Зараз ми спустимо вам мотузяну драбину. Тримайте!

ОПЕРАТОР: А, ну тепер ясно.

РАДНИК: А як ми по ній піднімемось?

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Та хай спускають, а ми вже тут якось...

ОХОРОНЕЦЬ: А як же ми льотчика туди затягнемо?

МІНІСТР: Льотчика тут поховаємо. Цитьте ви!

ГОЛОС: У нас у вертольоті є місце лише для однієї людини. Повторюю: в вертольоті є місце лише для однієї людини. Зараз ми заберемо лише когось одного з вас. Приблизно через півгодини прибуде більший вертоліт і забере решту.

ОПЕРАТОР: Ну це якесь неподобство!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Казна-що!

РАДНИК: Організаційний безлад!

ОХОРОНЕЦЬ: Полетить пан міністр!

ОПЕРАТОР: А давайте кинемо жереб? *(Відверто глузує.)* Чийого папірця витягли – той стрибає зі скелі. Хто залишиться – той сяде в вертоліт і полетить.

МІНІСТР: *(Навіть!)* Знайшов час для жартів!

ГОЛОС: Чому не скинули драбину?

ГОЛОСИ: Ось кінець! Розмотуй! Не баріться! Готові?

ТІ, ЩО НА ЗЕМЛІ: Так! Авжеж! Готові!

ГОЛОС: Та це я не вам!

ГОЛОС: Чуєте, хлопці, страховку не забудьте!

ОПЕРАТОР: Вони з нас глузують.

ГОЛОС: Скидаємо драбину... Не забудьте: лише одна людина! Все, удачі!

(Згори з великою швидкістю падає мотузяна драбина. За нею – страховка. Ті, хто очікує на землі, розбігаються, мов курчата, мовби тікають від лавини.)

ГОЛОС: Не бійтеся! Ну, давайте! Хапайте вже драбину! Чуєте мене?

ОПЕРАТОР: Та чуємо.

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Як тут не почуєш?

(Решта намагаються знаками показати, що чують.)

ГОЛОС: Зрозуміло!

(ОХОРОНЕЦЬ підбігає, хапає драбину. МІНІСТР кидається до драбини...)

ОПЕРАТОР: І це ж він знає, що в нас поранена!

РАДНИК: Хамлю!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: *(Навіть!)* Егоїст!

КОРЕСПОНДЕНТКА: Цвіль, а не людина!

(Поведінка МІНІСТРА повинна бути такою, щоб обурився навіть глядач. Коротко кажучи, глядач повинен остаточно розчаруватися в ньому.)

ОПЕРАТОР: *(КОРЕСПОНДЕНТЦІ)* Ти полетиш!

(Розлючено кидається до МІНІСТРА.)

МІНІСТР: *(Однією рукою тримаючись за драбину, жестом вільної руки кличе*

КОРЕСПОНДЕНТКУ.) Бігом, красунечко! Ти першою полетиш! Хутчіш давай, хутчіш!

НАЧАЛЬНИК КАНЦЕЛЯРІЇ: Браво, пане міністре! Браво!

ОХОРОНЕЦЬ: *(Зі сльзами на очах.)* Оце так Людина!

ОПЕРАТОР: Навіть я повівся...

КОРЕСПОНДЕНТКА: *(Підходить із недовірою.)* Я?

РАДНИК: Він неодмінно щось задумав. Але що?

(КОРЕСПОНДЕНТКА береться за драбину. Готується лізти нагору.)

МІНІСТР: *(Хапаючи КОРЕСПОНДЕНТКУ за рукав, гукає ОПЕРАТОРОВІ.)* Ну? Чого стовбичиш? Знімай!

(ОПЕРАТОР мимохіть бере камеру, починає знімати... КОРЕСПОНДЕНТКА поволі, сходянка за сходянкою вилазить нагору по драбині; МІНІСТР, ніби допомагаючи їй, позує перед камерою. Помітивши, що ОПЕРАТОР припинив зйомку, він кидається, забирає в ОПЕРАТОРА касету, запихує її під пахву КОРЕСПОНДЕНТЦІ.)

МІНІСТР: Нехай це дадуть у найближчому випуску новин, добре?

КІНЕЦЬ